Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

SLA

No. 41 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York, N. Y., Spalio-October 13, 1939 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XXX

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

LIETUVA GAUS VILNIŲ, BET BUS PO STALINO PADU

Juozas "Didysis"

Pora metų atgal Sovietų Rusijoj komunistų propaganda pradėjo garbinti Rusijos carą Petrą "Didįjį", kurs "civilizavo" rusus, per prievartą nukirpdamas jiems barzdas, sumušė švedus ir iškirto Rusijai "langą į vakarus", įsteigdamas St. Peterburgą prie Nevos upės, kur ji išteka į Suomijos įlanką. Petro "Didžiojo" (vieno iš kruviniausių carų) garbinimas Rusijoj prasidėjo todel, kad Stalinas, galutinai įsigalėjęs kaipo Sovietų Rusijos despotas-diktatorius, įsivaizdavo esąs Petro "Didžiojo" įpėdiniu arba antruoju Petru, arba Juozu "Didžiuoju".

Ką dabar Stalinas daro su Pabaltijo valstybėmis, yra Petro "Didžiojo" ambicijų gaivinimas. Stalinas pasiima dabar visus "langus" į Europą per Pabaltijo valstybių portus ir nori įsigalėti kaipo Baltijos jurų šiaurinės dalies viešpats. Tą jis daro, nes Hitleris leido jam tą daryti. Tai Hitlerio kaina Stalinui už jo pagelbą Hitlerio kare prieš Angliją ir Franciją. Iš Hitlerio pusės tai gal didelė kaina. Gal Hitleris vėliaus gailėsis taip brangiai Stalinui užmokėjęs. Bet kol kas jis gailėtis negali, bet gali dar daugiau Stalinui dovanų duoti, kad tik jis laikytųsi jo pusėje.

Stalinas, laiko negaišuodamas, Hitlerio pagerinta metoda, be šuvio, jau pasijungė Estiją ir Latviją. Iš eilės jau Lietuva jam "kloniojasi". Yra kviečiama "pasiklonioti" ir Suomija. Pusė Lenkijos jau tapo Stalino provincija. Į trejetą savaičių Stalinas bus daugiau pasigrobęs negu Hitleris pasigrobė per trejetą metų.

Estija po Stalino batu

ESTIJA buvo pirmoji Stalino auka po to, kaip Stalinas gavo nuo Hitlerio dovanų pusę Lenkijos. Estija atidavė Stalinui dvi salas Baltijos juroj (Dagoe ir Oesel) ir atidavė Tallino Baltišką portą, kurs neužšąla žiemą. Bet kartu su tuo Estija pilnai pasidavė Rusijos globon, leisdama Rusijos kariuomenei buti ir šeimyninkauti Estijoj karo laiku ir statyti Estijoj savo tvirtoves Rusijos gynimui taikos laiku besirengiant prie karo. Karo ir taikos klausimuose, tarptautinėje politikoj Estija neteko balso ir tapo Rusijos pavergta šalim. Vienok estai Talline, laidodami savo nepriklausomybę, turėjo iškelti bankietą Stalino agentams ir išreikšti "džiaugsmą" tame bankiete, kad Rusija apsiėmė "ginti Estijos nepriklausomybę".

Latvija po Stalino batu

LATVIJA, artimiausia Lietuvos kaimynė, buvo antroji Pabaltijo valstybė, kuri buvo priversta pasiduoti Stalinui. Raudonoji armija apstojo Latvijos rubežius, ir Latvijos užsienių ministeris Vilius Munters turėjo skubiai skristi į Maskvą ir išgirsti Stalino dekretą. Suprantama, Munters neturėjo ko sakyti, jis turėjo tik klausyt. Latvijai "sąlygos" buvo panašios kaip Estijai. Latvija turėjo atiduoti rusams savo portus Libavą ir Vindavą ir Latvija turėjo įsileisti rusų kariuomenę į savo kraštą. Rusija apsiėmė ir Latvijos nepriklausomybę ginti, nes Latvija taip jau tapo Rusijos vasalu. O vienok Munters, gryžęs Rygon, turėjo pasiųsti telegramą Molotovui, išreikšdamas padėką už greitą **nuosprendį**, kurs sutvirtinęs Latvijos ir Rusijos draugingumą.

Lietuva po Stalino batu

LIETUVA buvo trečioji iš eilės. Maskvon nusiskubino Lietuvos užsienių ministeris Urbšys ir vėl greit atskrido Kaunan su pranešimu, kad Lietuva turi but pasirengusi išpildyti Stalino reikalavimus. Lietuvos ministeriai kartu su prezidentu Smetona kelias dienas ir naktis sėdėjo ir galvojo kas daryti. Bet nieko negalėjo išgalvoti. Pereitą savaitę jau didelė Lietuvos delegacija nuskrido į Maskvą. Su Urbšiu Maskvon atvyko taipgi Lietuvos ministerių vice-pirmininkas Kazys Bizauskas, Lietuvos kariuomenės vadas Stasys Raštikis ir Lietuvos ekspertai įvairiais politikos, ekonomijos ir susinešimo klausimais. Jie visi nuvyko į Kremlių pas Molotovą "tarybų" daryti. Pastebėta buvo, kad iš rusų pusės tarybose dalyvavo M. K. Vorošilovas, rusų armijos vadas, ir kad tarybose turėjo dalyvauti ir Lietuvos ir Rusijos armijų vadai, tame buvo matoma parako. Spėta, kad Rusija nori apginkluoti Lietuvos-Vokietijos rubežių ir žinoma pastatyti Lietuvoj didelę rusų armiją. Pasitarimuose su lietuviais buvęs ir pats Stalinas, taipgi Vladimiras Potemkinas ir daug kitų svarbiųjų komunistinių galvų.

Iki pereito sekmadienio vakaro dar neturėjome jokių žinių, ko Stalinas reikalavo iš Lietuvos ir apie ką ėjo lietuvių pasitarimai su Maskvos viešpačiais. Vienok laikraščių korespondentai skelbė sekamus spėjimus iš Maskvos ir Berlino:

kad rusai reikalaus iš Lietuvos leisti rusams įsteigti fortifikacijų zoną Lietuvos vakarų pasieniu, kurs žiuri į Prusus, ir kad rusai norės tą pasienį apstatyti savo kariuomene;

kad rusai norės laikyti kitose Lietuvos vietose keletą sovietų armijos garnizonų;

kad rusai norės gauti savo naudojimui geležinkelį, kurs eina per Lietuvą iš Romnų į Liepojų;

kad rusai už tai duos Lietuvai keletą sklypų žemės Vilniaus krašte ties Lietuvos siena, bet neduos Lietuvai Vilniaus;

kad rusai paims iš Lietuvos Palangą ir Šventąją, kur steigs savo uostą;

kad rusai reikalaus vietos Lietuvoj įsteigimui sovietų oro laivyno bazių;

kad rusai reikalaus iš Lietuvos pasukimo visos prekybos į Sovietų pusę.

Lietuvos atstovai be abejo negalės pasipriešinti bent kokiems Stalino reikalavimams. Jie atvyko Maskvon ne pasipriešinti Stalinui, bet jam nusilenkti. Įžengęs su savo raudona kariuomene Lietuvon, Stalinas vėliaus galės ir daugiau "reikalavimų" pastatyti ir jų išpildymo atsiekti, kaip jau jis tą padarė Estijoj.

Lietuviams besilankst a n t prieš Staliną Maskvoj, Stalino kariuomenė jau pradėjo steigti savo garnizonus Estijoj ir Latvijoj. Rusų kariuomenė jau neršte neršė Liepojuj ir Vindavoj. Tai yra tik pradžia, o kas toliaus bus — viskas priklausys nuo Stalino malonės. Savo kariuomenių užlaikymas ir Estijai ir Latvijai ir Lietuvai greit bus nustojęs bent kokios prasmės. Šių trijų kraštų kariuomenės niekad negalės savo kraštų ginti. Jos galės tiktai mirti už Staliną, kada Stalinui to reikės.

Lietuva atgausianti Vilnių

Pirmadienį, sausio 9 dieną United Press telegrama iš Kauno pateikė pirmas žinias apie lietuvių pasitarimą su Sovietų Rusijos diplomatais Maskvoje. Žinia rėmėsi kokio tai Lietuvos valdžios viršininko pareiškimais. Tas viršininkas pirmiausia išreiškė džiaugsmą, kad Maskvoje po formalės konferencijos Lietuvos delegacija turėjo didelės laimės atskirai pasikalbėti su pačiu bosu Juozu Stalinu ir kad po to pasikalbėjimo su Stalinu lietuviai buvę pilni optimizmo (linksmų vilčių, kad viskas išeis kuogeriausia). Tas jų optimizmas matyt kilo iš pažadėjimo atiduoti Lietuvai Vilnių, visai užmirštant, kokią brangią kainą už Vilnių turės užmokėti, ir kad Rusijai visviena ar ji padarys Lietuvą savo protektoratu su Vilnium ar be Vilniaus.

Žinia iš Kauno toliaus sakė:

kad Rusija sutiko sugrąžinti Lietuvai Vilniaus miestą ir visas Vilnijos dalis, kur tik gyvena lietuviai, o taipgi Trakų ir Švenčionių apskričius, vienok Rusija pareikalavo, kad Lietuva duotų Vilniaus krašte apsisprendimo teisę mažumoms.

Už tai Rusija nuo Lietuvos reikalavo duoti rusams įsteigti savo bazes oro laivynui Vilkaviškyje, Kaišedoriuose ir Palangoj.

Suomijos eilė

Nebaigęs "pasitarimų" su Lietuvos valdžios atstovais, Stalinas jau pakvietė Suomijos atstovus, kad atvyktų į Maskvą jam nusilenkti. Suomiai ketino nevažiuoti Maskvon, ketino priešintis Stalinui. Suomijoj net kalbėta apie mobilizaciją karui su Rusija. Vienok mobilizacijos nebuvę. Veikiausia ir suomiai Stalinui turės nusilenkti. Kaip kitą syk buvo prie carų, taip dabar ir Stalinas pastatys rusišką kariuomenę Suomijoj. Del Stalino pasimojimo Suomiją pasijungti susirupino Švedija ir sako susirupinęs net pats Hitleris. Spėjama buvo, kad Hitleris nebuvo ketinęs Suomijos Rusijos "įtakai" atiduoti, nes Suomija esanti skandinaviškų šalių dalim.

Pirmadienį Suomija pradėjo rengtis prie kor su Sovietais savo nepriklausomybei ginti. Didelė rusų kariuomenė ir laivynas apsupo Suomiją.

Ko gali laukti Lietuva, Latvija, Estija

Žmonės, kurie kalba apie politiką Europoj ir Amerikoj, apie Stalino žygius darė visokių komentarų, tarp kurių svarbiausi buvo sekami:

kad Stalinas seka Hitlerio pėdomis aneksuodamas mažas valstybes, bet veikia daug greičiaus už Hitlerį;

kad Stalinas pasikviečia pas save mažų valstybių atstovus, kaip kvietėsi Hitleris Čechijos ir Slovakijos atstovus, ir kada jie pas jį atvyksta jie neturi kito išėjimo kaip tik pulti prieš jį ant kelių, nes Stalino raudonoji armija stovi prie tų valstybių sienų pasirengus jas užimti;

kad Stalinas neturi net reikalo aiškintis Anglijai ir Francijai, kodel jis pasijungia mažas valstybes, nors Hitleriui visuomet reikėdavo apie tokius dalykus aiškintis;

kad Stalinas yra pasirengęs visiškai pasisavinti Estiją, Latviją ir Lietuvą, kaip Hitleris padarė su Austrija, Čechija ir Slovakija;

kad neužilgo po to kaip sovietų kariuomenė užviešpataus tuose trijuose kraštuose bolševikai pradės ten didelę propagandą ir nepraeis metai kaip Lietuva, Latvija ir Estija bus paverstos į "sovietų respublikas" po Stalino batu;

kad Anglija ir Francija prieš tą visą grobimą dabar nieko nesako ir nieko nesakys paskui, o todel Lietuvos, Latvijos ir Estijos, o tur but ir Suomijos ateitis yra labai tamsi;

kad pati Rusija šiandien yra bejiegė pasipriešinti Stalino despotizmui;

kad Stalinas galėjo taip greit ir taip patogiai susidraugauti su Hitleriu tik todel, kad jis yra tapęs vienutiniu ir absoliutišku Rusijos žmonių likimo sprendėju ir tik jo įsakymu jo "komunistai" vieną dieną rengia demonstracijas prieš Hitlerį, o kitą dieną už Hitlerį;

kad Rusijoj visai nebėra jokios komunistų partijos, bet kad vietoj tos partijos Stalinas dabar turi tik savo pasamdytų gengsterių gaują, kurie nieko kito negali daryti, kaip tik pildyti savo boso prisakus;

kad nežiurint į despotišką Stalino galybę, kokios nei Hitleris neturi, Stalino sostas yra silpnas; kad Stalino armijoj, kuri atėjo Lenkijos užimti, prie kiekvieno oficieriaus buvo pristatytas jo "politiškas" bosas arba šnipas, ir kad be tų šnipų žinios oficieriai negalėjo nei žingsnio žengti, o tai esąs ženklas didelio armijos "supuvimo" ir silpnumo; jeigu Stalinui ištikro tektų kariauti, tai su tokia armija po šnipų priežiura Stalinas neilgai tekariautų;

kad Anglija ir Francija nebebijo bolševizmo ar komunizmo, nes tokio dalyko pačioj Rusijoj nebelikę, o dar mažiau Anglija su Francija bijo "raudonosios" armijos, kuri yra politiškų šnipų stumdoma; tokia armija sako pabirtų po pirmo didelio mušio.

Tokie komentarai nieko gero nelemia Lietuvai netolimoj ateity. Bet sulyg jų tolimesnėj ateity gali buti vilties. Kaip ilgai reiks laukti tos ateities, matyt priklausys nuo to, kaip ilgai viešpataus Rusijoj Stalinas.

Kaip Hitleris "atėjo į šį svietą"

Adolfas Hitleris yra gimęs Austrijoje. Laike Pasaulinio Karo dalyvavo austrų kariuomenėje kaipo korporalas. Iš užsiėmimo yra maliavotojas. Po karo, "neturėdamas ką veikti", 1922 metais pradėjo organizuoti nacių partiją, į kurią įtraukė keliolika buvusių Vokietijos karių, su kuriais 1923 metais surengė prieš Vokietijos valdžią pučą vienoje Muencheno karčiamoje. Po to sukilimo, su kai kuriais savo draugais, buvo pasodintas į kalėjimą. Gyvendamas ant "sausos duonos" kalėjime jis parašė Mein Kamf — nacionalio socializmo filosofiją, kuri dabar Vokietijoje laikoma kaipo biblija. Sausio 30 d., 1933 metais tapo Vokietijos kancleriu-diktatoriu. Spalio 21 d., 1933 metais dėka Hitlerio Vokietija rezignavo iš Tautų Sąjungos. Birželio 30 dieną, 1934 m., Hitleris iškėlė "kraujo puotą" savo neištikimiems naciams-vad a m s. Birželio 13 d., 1935 m. atėmė iš Tautų Sąjungos protektorato turtingąją Saar'o sritį. Kovo 16 d., 1935 m., panaikino militarę Versalės sutartį ir paskelbė Vokietijos kariuomenės konskripciją. Kovo 7 d., 1936 m., pasiuntė į okupuotą Reiną savo kariuomenę ir tą sritį prijungė prie Vokietijos. Liepos mėn., 1936 m., pradėjo teikti pagelbą Ispanijos sukilėlių vadui gen. Franco. Spalio 24 d., 1936 m., suorganizavo Berlyno-Romos ašį. Kovo 17 d., 1938 m., užgrobė Austriją. Spalio 1 d., 1936 m., užgrobė Čekoslovakijos dalį, sudetus. Kovo 14 d., 1939 m., išdrąskė Čekoslovakiją. Kovo 22 d., 1939 m., atplėšė iš Lietuvos Klaipėdą. Rugsėjo 23 d., 1939 m., pasirašė su Rusija sutartį. Rugsėjo 1 d., 1939 m., pradėjo kariauti prieš Lenkiją, o rugsėjo 3 dieną, tais pačiais metais, Anglija ir Francija paskelbė Vokietijai karą. Pabaigoje rugsėjo pasidalino užkariautą Lenkiją su Rusija. Spalio 6 d., šiais metais, Hitleris pasiulė Francijai ir Anglijai...

Hitlerio kalba apie "taiką"

Pasakyti kalbą apie siulomą sąjungiečiams "taiką", arba "paskutinį savo "žodį", Hitleris rengėsi kokią savaitę laiko. Ją pasakė Kroll operoje Berlyne prieš susirinkusius reichstago narius. Toje kalboje jis pareiškė sąlygas, kuriomis Vokietija galėtų taikytis, kad "nereikėtų bereikalingai lieti žmonių kraujo". Bet jo pasiulymus sąjungiečiai jau išanksto buvo nusistatę atmesti. Anglija ir Francija nenori karo, bet nenori, kadir Vokietija perdidelius ragus įgautų ir visokiais baubais toliau Europos gyventojus baugintų. Anglija ir Francija nenori hitlerizmo Vokietijoje. Bet Hitleris "taikytis" pasiulė "labai geru laiku" — po to, kai užkariavo ir su Rusija pasidalino Lenkiją. Esą dabar, **kada Lenkijos nėra, tai nėra** už ką kariauti. O jei sąjungiečiai nepriims Hitlerio "taikos" sąlygų, tai Vokietija kariaus. Ir kariaus žiauriai ir jos niekas negalės įveikti. Ypač negalės įveikti tuomet, kai dabar Hitleris susirado sau gerą draugą, asmeny Juozo Stalino, Rusijos diktatoriaus.

Iš pat užsėdimo ant Vokietijos sosto, Hitleris lošia didelį taikos draugą. Jis organizavo didelę ir modernišką kariuomenę ir vis kalbėjo apie taiką. Vis kartojo apie karo baisybes. Per šešis metus ir septynis mėnesius savo viešpatavimo Hitleris gavo ko norėjo be karo ir be kraujo praliejimo. Gavo del to, kad kiti dar vis nenorėjo kariauti. Rugsėjo 1 dieną jis pasiryžo įžengti į Lenkiją. Minty turėjo turėti tik mažą susirėmimą su Lenkija ir kiek nors vokiečių įkaitusio kraujo pralieti nebutų jau taip bloga. Manė, kad karas bus tik Vokietijos su Lenkija. Lokalis karas. Bet kentę ir neiškentę, pagaliau paskelbė Vokietijai karą Anglija ir Francija. Apsidirbęs su Lenkija, Hitleris pradėjo jieškoti "taikos".

Ko Hitleris nori?

Tą kalbą Hitleris pasakė prie iškabytų didelių svastikų ir klausant reichstago nariams. Kalba buvo perduota per radio. Didelę dalį savo kalbos jis pašventė Lenkijai. O Lenkija jau užmiršta. Lenkiją jis matė kaipo nevykusiai suorganizuotą ir nemokančią valdytis valstybę. Tenai buvę persekiojami mažumų gyventojai. Buvusi arogantiška diplomatija. Šitas pakelėje palaikomas ir vakarinių demokratijų mylimas šunelis (Lenkija) nebuvo galima laikyti kulturinga valstybe. Todel jis ją užkariavo ir išdraskė. Paskui jis pagyrė savo kareivius už gerai atliktą darbą Lenkijoje. Pranešė, kad laike karo su lenkais 10,572 vokiečių kareiviai užmušta, 30,322 sužeista ir 3,404 nežinia kur dingę.

Po to Hitleris pasakė, ką reikia daryti, kad rytų Europą "sutaikyti":

1) Nustatyti Vokietijos istoriškus, etnografiškus ir ekonomiškus rubežius;

2) Sutvarkyti visą gyvenamą plotą sulig įvairių tautybių — iš ko reikia suprasti, kad jis nori išspręsti mažumos gyventojų problemas;

3) Pabandyti išspręsti žydų problemas;

4) Atsteigti transportaciją ir ekonominį gyvenimą visiems toje srity gyvenantiems;

5) Suteikti užtikrinimą ir garantiją šiai visai teritorijai;

6) Įsteigti Lenkijos valstybę, kuri butų taip prižiurima ir tvarkoma, kad ten nebutų vedama visokios intrigos prieš Vokietiją ir Rusiją.

Jis taipgi reikalavo sugrąžinimo Vokietijai visų Afrikos kolonijų, kurių Vokietija neteko po Pasaulinio Karo.

Šitaip reikalus ir Rytinę Europą sutvarkius, esą butų patiesta pagrindas ilgai galiojančiai taikai. O taika butų užtikrinta tik tuomet, kai visi nusiginkluotų ir sumažintų karo pabuklus.

"Aš nemanau, kad gali buti Europoje toks **atsakomingas statesmanas, kuris savo širdy nenorėtų gero savo žmonėms.** Bet tokis noras galimas atsiekti tik tuomet, kai visi šio kontinento žmonės del to sykiu dirbs", pasakė Hitleris.

Pasarga Anglijai ir Francijai

Šie pasiulymai esą paskutiniai, pasakė Hitleris. Jei jų Anglija ir Francija nepriims — Vokietija kariaus. Nė stoka ginklų, nė perilgas laikas Vokietijos nenugalės. Daugiau 1918 metų Vokietijai nebus. Hitleris čia ir vėl pakartojo savo dažnai kartojamą pasakymą: "Ne tik Vokietijos, bet ir visos Europos žmonės nori taikos".

Berlyne buvo manyta, kad ši Hitlerio kalba sąjungiečius tikrai paveiks. Bet kitose Europos sostinėse nebuvo tokio didelio pasitikėjimo. Londone į Hitlerio kalbą ir "taikos" pasiulymą atsinešta sekamu pareiškimu: "Iš Vokietijos valdžios reikalingas daug didesnis pažadas, ypač po to, kai Hitleris reichstagui prižadėjo, kad po paėmimo Čekoslavikijos sudetų jis nieko daugiau Europoje nenorės. Taipgi Hitleris nieko nesakė apie atsteigimą to, kas jau padaryta Čekoslovakijoje ir Lenkijoje". Anglų spauda jau tuojau po Hitlerio kalbos rašė, kad Anglijos vyriausybė į tą pasiulymą greičiausiai pasakys **ne!**

Romos reakcija

Romoje į Hitlerio kalbą atsinešta gana prielankiai. Bet italai yra susijaudinę. Hitleris rodo ženklų, kad jis su Rusija "sutvarkys" Balkanų reikalus. O Italija tą riebų sklypą jau laikė kaipir savuoju. Italijoje dabar eina daug kalbų kaslink Italijos-Vokietijos ašies likimo. Kalba, jog Mussolinio ir Hitlerio draugavimas gali pasilikti tik istorijoje. Nes išrodo, kad italų-vokiečių kooperacija baigsis po to, kai praeitos savaitės pabaigoje Berlyne lankėsi Italijos užsienio ministeris Galeazzo Ciano. Juk dabar Hitleris turi kitą draugą — Rusiją, kuri iš šio konflikto pasinaudos bene daugiau ir už patį "taikos mylėtoją" Hitlerį.

Po savo kalbos, Hitleris pasakė lauksiąs kokias aštuonias ar dešimts dienų atsakymo iš Anglijos ir Francijos. Bet jos jau veik atsakė tuojau po Hitlerio kalbos. O formalę kalbą del to šią savaitę pasakys Anglijos premieras Chamberlainas, kuris tikimasi nustatys ir "taikymosi sąlygas". Vyriausia tų sąlygų, tai hitlerizmas iš Vokietijos turi buti prašalintas. Ir tik tai padarius Europoje galima užtikrinti saugų gyvenimą. Pirm Hitlerio kalbos buvo pasakojama, kad buk jis pasisiulys reichstagui rezignuoti. Bet to nepadarė. Hitleris meiliai pažiurėjo ir į Washingtoną. Jis pareiškė noro, kad gal Europą sutaikyti pasiims prezidentas Rooseveltas. Bet p. Rooseveltas į tai dar nieko nesakė. O Washingtone yra pareikšta, kad Rooseveltas tarpininkauti maloniai apsiimtų, jei išanksto žinotų, kad Anglija ir Francija nori paliaubų. Laike pasaulinio karo paliaubas Vokietija pasiulė 1916 metais, paskui tą patį padarė popiežius Benediktas 1917 m. Bet niekas tų pasiulymų nepaisė. Karas ėjo, kaip ėjęs, iki lapkričio 11 dienos, 1918 metų.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America

KL. JURGELIONIS, Editor
DR. M. J. VINIKAS, Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Tel. LAckawanna 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez., 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, Vice Prez., 1325 W. North Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, Sekr., 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, Iždin., 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot., 95 N. Main St., Watebury, Conn.

S. MOCKUS, Iždo Glob., 726 E. 7-th St., So. Boston, Mass.

E. MIKUŽIUTĖ, Iždo Glob., 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

P. DARGIS, 43 Strauss St., Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA, 3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.

K. PIKIELIS, 629 — 54-th St., Pittsburgh, Pa.

A. S. TREČIOKAS, 314 Walnut St., Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS, 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA, 1743 N. Summer Ave., Scranton, Pa.

J. TAREILA, 826 Bank St., Waterbury, Conn.

SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS, 2404 Charles St., N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCIKONIS, 67 Court St., Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGĖLA, 359 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

P. GRIGAITIS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

M. VAIDYLA, 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS, 918 Woodward Ave., McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

V. J. KOLICIENĖ, 2222 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

M. PAUKŠTIENĖ, 2030 Fell Street, San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIS, 6600 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS, 741 McDonough St., Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITĖ, 1709 N. Main Ave., Scranton, Pa.

V. BUKSNAITIS, 104-40 — 1117-th St., Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS, 839 Arianna Ave., Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS, 12048 S. Halsted St., Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS, 17909 Maplecliffe Rd., Cleveland, Ohio

Susipažinimas su Mūsų Apdraudos Biznių

PO TO KAIP Damijonaitis su savo "spendavimais" išvaikė didesnę pusę Susivienijimo narių, Susivienijimui teko savo "biznį" beveik išnaujo pradėti. Visai naujas dalykas jame buvo apdrauda, kuri pasidarė Susivienijimui visu kuo. Nariai, kurie buvo išbraukti arba pametė patys Susivienijimą, nepaliko Susivienijimui daug mantos. Ištikrųjų nei vienas jų nepaliko jame savo pinigų, nes nei vienas jų nemokėjo tikrų apdraudos mokesčių, iš kurių susidaro rezervai. Kiekvienas jų turėjo Susivienijimo pažadėjimą išmokėti po jo mirties $150 pomirtinės, bet tas pažadėjimas buvo išpildytinas tik tol, kol narys mokesčius mokėjo, ir tai vienok su daugeliu abejonių, kaip ilgai tokius pažadėjimus galima butų pildyti. Tie pažadėjimai nesirėmė jokiais mirtingumo daviniais. Iš to masinio narių netekimo Susivienijimas neturėjo jokios piniginės naudos net ir laikinai. Kitaip jau buvo, kada Susivienijimas neteko daugybės narių del asesmentų influenzos epidemijoj, o daug vėliau tarp 1930 ir 1932 metų del depresijos ir komunistų pasitraukimo. Šiais paskutiniais dviem atsitikimais nariai jau buvo mokėję apdraudos mokesčius, ir kuomet jie išsibraukė, Susivienijimui paliko jų susidėję rezervai.

Apdraudos pionieriais Susivienijime po 26-to seimo teko buti V. K. Račkauskui ir A. B. Strimaičiui, prezidentaujant F. Živatkauskui. V. K. Račkauskas buvo išrinktas amžinu Tėvynės redaktoriu. Seimo nutarimu, jis galėjo pasilikti Tėvynės redaktoriu visą gyvenimą, jei tu neprasikals. A. B. Strimaitis buvo išrinktas SLA sekretorium vietoj J. Žemantausko. Galima sakyti, kad Račkauskas su Strimaičiu suorganizavo naują Susivienijimą, kurio pagrindinis biznis pasidarė gyvenimo apdrauda kartu su pašalpa ligoje, kuri neužilgo buvo įvesta. Buvęs iki šiol paprasta pašalpine draugija su vienodais mokesčiais visiems už žadamą $150 pomirtinės, Susivienijimas pasidarė fraternalė organizacija, kuri galėjo su pasitikėjimu žiurėti į ateitį. Abu tie vyrai parodė didelį darbštumą ir entuziazmą, reikalingą organizacijos auginimui. Jie skelbė apdraudos naudą, nors patys gal dar gerai nesuprasdami apdraudos esmės. Jie patraukė tukstančius žmonių prie Susivienijimo. Su jais pilnai kooperavo to laiko Pildomoji Taryba su F. Živatkausku priešakyje. Nuo jų laikų kuopos pradėjo turėti kuopų organizatorius, kuriems pradėta mokėti šioks toks atlyginimas už naujų narių prirašymą (50c. už prirašymą prie $150 skyriaus iki $1.50 už prirašymą prie $1,000 skyriaus). F. Živatkauskui teko net nukentėti už Susivienijimą organizuojant jį Massachusetts valstijoj. Ačiu Strimaičio, Račkausko ir Živatkausko energijai į keturis su viršum metų buvo prirašyta daugiau kaip keturi tukstančiai naujų narių ir gale 1915 metų Susivienijimas turėjo 8,541 narių, apsidraudusių bendrai sumai $2,106,650. Didelėj didžiumoj tai buvo jauni žmonės tarp 18 ir 36 metų amžiaus. Jų visų bendras mirtingumas 1915 metais buvo mažiau kaip 8 iš tukstančio (šiandien bendras SLA narių mirtingumas yra daugiau kaip 16 iš tukstančio, arba dvigubai didesnis).

Prie Strimaičio ir Račkausko ištiko influenzos epidemija, kuri pradėjo sparčiai pjauti Susivienijimo narius. Del tos priežasties buvo uždėti nariams specialiai asesmentai po $10 nuo $1,000 apdraudos. O del asesmentų priežasties daugelis narių vėl pametė Susivienijimą. Buvo reikalaujama, kad visi nariai užsimokėtų asesmentus cash pinigais. Ne visi galėjo ir ne visi norėjo tą padaryti.

Toks asesmentų uždėjimas šiandien mums parodo, kad to laiko SLA viršininkai, nors apie apdraudą kalbėjo, buvo visgi labai mažai susipažinę su apdraudos biznio esme ir detaliais. Asesmentus galima buvo uždėti be narių išvaikymo.

DABAR pasvarstykime musų senąją apdraudą, kurią turėjome nuo Bradchulio laikų, ir supraskime jos ypatybes. Tas mums padės geriau suprasti ir įvertinti musų naująją apdraudą. Neišsigąskite skaitlinių. Visos jos yra labai paprastos ir lengvos suskaičiuoti. Viską perskaitykite atidžiai. Tas jums padės tapti gerais apdraudos žinovais.

Pirmiausia turėkite prieš savim ir palyginkite dvi žinotinas mirtingumo lenteles, kuriomis remiasi apdrauda. N 1 lentelė yra Nacionalio Fraternalio Kongreso patyrimas iš 100,000 žmonių gyvenimų iki mirties. N 2 lentelė yra Amerikos apdraudos kompanijų patyrimas iš 100,000 žmonių gyvenimų iki mirties.

Kiek kurio amžiaus žmonių miršta iš tukstančio to amžiaus žmonių.

	N 1 Nac. Fraternalio Kongreso patyrimu	N 2 Amerikos kompanijų patyrimu
20 metų amž.	5.00	7.80
21 " "	5.03	7.85
22 " "	5.07	7.90
23 " "	5.11	7.96
24 " "	5.13	8.01
25 " "	5.20	8.06
26 " "	5.26	8.15
27 " "	5.32	8.20
28 " "	5.39	8.26
29 " "	5.47	8.34
30 " "	5.55	8.43
31 " "	5.65	8.51
32 " "	5.75	8.61
33 " "	5.87	8.72
34 " "	6.00	8.83
35 " "	6.15	8.95
36 " "	6.31	9.09
37 " "	6.49	9.23
38 " "	6.70	9.41
39 " "	6.92	9.59
40 " "	7.17	9.79
41 " "	7.45	10.01
42 " "	7.77	10.25
43 " "	8.11	10.52
44 " "	8.48	10.83
45 " "	8.87	11.16
46 " "	9.29	11.56
47 " "	9.75	12.00
48 " "	10.27	12.51
49 " "	10.82	13.11
50 " "	11.44	13.78
51 " "	12.46	14.54
52 " "	12.90	15.39
53 " "	13.75	16.33
54 " "	14.68	17.40
55 " "	15.70	18.57
56 " "	16.86	19.88
57 " "	18.12	21.33
58 " "	19.50	22.94
59 " "	21.05	24.72
60 " "	22.75	26.69
61 " "	24.64	28.88
62 " "	26.72	31.29
63 " "	29.03	33.94
64 " "	31.57	36.87
65 " "	34.39	40.13
66 " "	37.52	43.71
67 " "	40.96	47.65
68 " "	44.77	52.00
69 " "	48.98	56.76
70 " "	53.65	61.99
71 " "	58.81	67.66
72 " "	64.49	73.73
73 " "	70.81	80.18
74 " "	77.78	87.03
75 " "	85.48	94.37
76 " "	93.99	102.31
77 " "	103.40	111.06
78 " "	113.83	120.83
79 " "	125.35	131.73
80 " "	138.09	144.47
81 " "	152.20	158.60
82 " "	167.77	174.30
83 " "	184.96	191.56
84 " "	204.04	211.36
85 " "	225.09	235.55
86 " "	248.35	265.68
87 " "	274.15	303.02
88 " "	302.57	346.69
89 " "	334.18	395.86
90 " "	368.79	454.54
91 " "	407.67	532.47
92 " "	449.74	634.26
93 " "	498.45	734.18
94 " "	549.38	857.14
95 " "	602.74	1000.00
96 " "	655.17	— —
97 " "	700.00	— —
98 " "	1000.00	— —

Žinomas ir vartojamas yra dar Kanados kompanijų patyrimas (American Men Table). Jis parodo, kad Kanadoj iki 42 metų amžiaus kone perpus mažiau žmonių miršta (ar mirdavo) negu Amerikoj, o ir po 42 metų amžiaus Kanados patyrimu mirtingumo rata yra žemesnė negu Suvienytose Amerikos Valstijose.

Susivienijime per ilgą eilę metų mes galėjome pastebėti, kad musų narių mirtingumas yra arti to, kokį parodo Amerikos kompanijų patyrimas, kas reiškia, kad jis yra daug aukštesnis negu Nacionalio Fraternalio Kongreso tabelės numato ir žinoma daug aukštesnis už Kanados patyrimo tabeles. Musų apdrauda todel turėjo, o ypač dabar turi remtis Amerikos kompanijų mirtingumo skaitlinėmis (N 2), o ne NFC (N 1). Per eilę metų mes matome iš musų atskaitų, kad musų mirtingumas yra aukštesnis negu reikia. Buvo manyta, kad didžiuma musų narių yra melagingai pasidavę savo metus, kad jie yra senesni negu jų aplikacijos rodo, o todel ir miršta greičiau negu reikėtų. Toks manymas, žinoma, buvo klaidingas. Jeigu ir butų dalelė narių, kurie jaunesniais butų pasidavę, tas nepadarytų didelio skirtumo. Jaunesniais pasidavusių yra ir kitur ir tur but lygiai tiek, kiek ir pas mus. Visai ne tame dalykas. Atskaitose musų mirtingumas yra nustatomas ne pagal musų mirčių, bet pagal musų mokesčių ir mirčių. Pasirodo štai kas: **mes senuose skyriuose mokame mokesčius pagal Nacionalio Fraternalio Kongreso (NFC) mirtingumo, o mirštame maž-daug taip, kaip rodo Amerikos kompanijų patyrimo (Am. Ex.) mirtingumo tabelės.**

TURIME pamatyti iš skaitlinių, kas atsitinka ir kaip tas atsitinka, kada mes mokame mokesčius pagal NFC tabelių, o mirštame pagal American Experience tabelių. Neišsigąskite skaitlinių, nes visai lengva yra jas suprasti, nors čia turime reikalą su aktuariška apdraudos valuacija. Del lengvesnio supratimo mes atmetame procentų elementą, kurs galų gale didelio skirtumo musų uždaviny nepadaro.

Dabar žiurėkime į viršiaus paduotas mirtingumo tabeles: N 1 Nac. Fraternalio kongreso (NFC) ir N 2 Amerikos patyrimo (Am. Ex.). Leiskime, kad mes turime 1000 žmonių — visi 20 metų amžiaus ir visi apsidraudžia vienam tukstančiui dolerių ($1000). Po kiek jie turi sumokėti į metus išanksto, kad galima butų išmokėti po $1000 pomirtinės už visus, kurie metų bėgyje numirs? Tam reikia atspėti ar žinoti, kiek to amžiaus žmonių iš tukstančio miršta. Žiurime į N 1 tabeles, ir matome, kad sulyg jų 5 to amžiaus žmonės turi numirti metų bėgyje. Tas reiškia, kad tukstantis žmonių turi sumokėti po $5.00 kiekvienas, iš ko pasidarys $5000.00, arba po tukstantį už kiekvieną mirusį. Tas mums aiškiai pasako, kad kiek žmonių miršta iš tukstančio, po tiek dolerių ir centų reikia tais metais ir to amžiaus žmonėms sumokėti nuo tukstančio dolerių apdraudos. Tie mokesčiai padengia butinus metinius apdraudos kaštus. Jeigu mes mokėtume tik tiek, kiek metai po metų musų amžiaus apdrauda kaštuoja, tai eidami senyn vis daugiau už savo apdraudą mokėtume: budami 20 metų amžiaus, mokėtume tik $5.00 į metus, sulaukę 50 metų amžiaus, mokėtume $11.44 į metus, o sulaukę 70 metų amžiaus jau turėtume mokėti $53.65 už to amžiaus metus, nes to amžiaus jau 54 žmonės miršta iš tukstančio (pagal NFC). Mes taip mokesčių nemokame. Kad senstant nereikėtų vis daugiau mokėti, musų apdraudos mokesčiai yra padalinti lygiomis sumomis pagal amžiaus, maždaug sulyg to, kiek vidutiniškai kiekvieno amžiaus žmonėms lieka gyventi. Ką daugiau sumokame jauni budami, tą vėliaus sunaudojame pasenę savo apdraudos apmokėjimui. Sumokėti virš apdraudos kaštų mokesčiai su procentais vadinasi rezervais, arba atsarga, iš kurios apsimoka daug didesni apdraudos kaštai sulaukus senesnio amžiaus.

Nežiurint kaip mes mokesčius mokėtume, apdraudos kaštai kiekvieno amžiaus žmonėms pasilieka tie patys, butent nuo tukstančio dolerių reikia tiek išleissti kasmet apdraudos apmokėjimui kiekvieno amžiaus žmonių, kiek to amžiaus žmonių miršta iš kiekvieno tukstančio. Jeigu musų žmonių miršta daugiau negu rodo tabelės, pagal kurių imame apdraudos mokesčius, tai tuomet mes sakome, kad musų mirtingumas yra didesnis negu normalis. Tabelių skaitlinė yra norma ir tą normą mes priimame kaipo 100. Kas virš šimto, tas virš normos.

Dabar yra klausimas: jeigu mes miršta me virš NFC normos, tai kaip musų mirtingumas išrodytų palyginus jį su American Experience norma. Tam klausimui akuratišką atsakymą duoti galima butų tiktai padarius A. E. valuaciją visai musų apdraudai. To mes neturime padarę, bet sekamas palyginimas duos apytikrę skaitlinę. Paimkime iš virš paduotų tabelių (N 1 ir N 2) eilę amžių ir sudėję apdraudos kaštus pažiurėkime koks bus rezultatas pagal N 1 tabelės ir pagal N 2 tabelės.

Amžius	Pagal N 1	Pagal N 2
20	5.00	7.80
30	5.55	8.43
40	7.17	9.79
50	11.44	13.78
60	22.75	26.69
70	53.65	61.99
Viso	105.56.	128.48

Jeigu kiekvieno amžiaus tukstančiui dolerių apsidraudusių žmonių buvo po tukstantį, tai pagal N 1 tabelių normaliai apdraudos kaštai buvo $105.560, o pagal N 2 tabelių $128.480 arba $22,920 daugiau. Jeigu nariai buvo apsidraudę pagal tabelės N 1, o mirė pagal tabelės N 2, tai jų mirtingumas buvo aukštesnis už jų mokesčių pagrindą 21.71 nuošimčiais, ir jų mirtingumo ratos skaitlinė passidaro 121.71. Iš to mes aiškiai matome, kad iki 70 metų amžiaus, mirtingumo skaitlinių kalboje 100 pagal tabelės N 2 yra 121.71 pagal tabelės N 1. Mes labai mažai turime narių virš 70 metų amžiaus. Todel be didelės klaidos galima pasakyti, kad musų mirtingumo skaitlinė 119.73 už 1936 metus parodo, kad tais metais musų nariai mirė dar mažiau negu American Experience tobelės reikalauja (musų mirtingumas buvo 119.73, o galėjo buti 121.71). Bet 1937 metų skaitlinė 139.41 žymiai peršoko 121. 71.

Iš to yra aiškųs du dalykai: (1) kad su musų mirtingumu mes ne taip blogai dar stovime ir (2) kad didžiausias, jei ne visas, blogumas yra tame, kad mes ne tas mirtingumo tabeles vartojame, kokių musų mirtingumas reikalauja. Imdami mokesčius pagal mirtingumo tabelės N 1, o priversti mokėti pomirtines pagal mirtingumo tabelės N 2, mes kasmet išmokame daugiau pinigų pomirtinėms negu musų senųjų skyrių mokesčiai leidžia. Nuo 1933 metų iki 1937 metų mes tokiu budu jau išmokėjome perviršiaus $101,761. Gerai, kad dar pinigų turime — pasiliekančių pas mus iš lapsų. Bet tai yra pavojinga atsarga. Tai ištikrųjų visai nėra atsarga, o tiktai auginimas pavojaus ateičiai. Aišku yra, kad tokios padėties tęsimas vestų mus prie apverktinų pasekmių ir tai vis greičiau ir greičiau. Tam jokios kitos pagelbos nėra, kaip tik prikalbinimas visų senųjų narių, kad jie visi persikeltų į naujuosius apdraudos skyrius, kurie yra paremti N 2 mirtingumo tabelėms — arčiausiomis musų aktualiam mirtingumui.

KADA TAS bus padaryta, musų mirtingumas musų atskaitose visai kitaip išrodys. Jis bus arti normalaus. Bet dar ne visai. Už penkis metus (nuo 1933 iki 1937 m.) vidutiniška musų mirtingumo skaitlinė yra 129.61. O turėtų buti 121.71. Apie 8 punktai virš Am. Ex. normos. Tam turime dvi priežastis, kurias mes patys galėsime gana gerai "valdyti", kada tik jas suprasime. Viena priežastis yra sveikų narių išssibraukimas. Antra priežastis yra tame, kad mes priimame į Susivienijimą už tą pačią mokestį kaikuriuos žmones, kurių už tą pačią mokestį nepriima apdraudos kompanijos. Nuo daugelio pavojingo sveikatai užsiėmimo žmonių apdraudos kompanijos ima didesnius mokesčius, o kaikurių užsiėmimų žmonių visai neapdraudžia. Mes priimame visus žmones, nežiurint kokio užsiėmimo kurs butų. Iš šių dviejų priežasčių svarbiausia betgi yra narių išsisbraukimas.

Kadangi musų "mirtingumas" sulyg musų mokesčių buvo ir tebėra perdidelis, tai Susivienijimo biznio vedėjai iki šiol džiaugdavosi, kada daugiau narių iš Susivienijimo išsibraukdavo. Narių išsibraukimas netolimoj praeity buvo "reikalingas" dar ir padengimui nuostolių, kurie buvo pasidarę iš blogų real estate bondsų supirkinėjimo ir iš neatsargaus morgičių davimo. Tų nuostolių buvo labai daug ir reikėjo, kad labai daug narių išsibrauktų, kad jų poliktais rezervais nuostolius padengus. Tas pasidarė be jokio planavimo. Del prasidėjusios depresijos nuo 1927 iki 1930 metų išsibraukdavo maždaug po tukstantį narių į metus, o tarp 1930 ir 1932 metų išsibraukė net 5,830 narių. Išsibraukimai sumažėjo tik po 1935 metų. Išsibraukę šiuo laikotarpiu nariai Susivienijime turėjo užsirašę apie penkis milionus dolerių apdraudos. Daugelis jų išsibraukė po ilgų metų narystės. Jų rezervai buvo dideli. Išeidami iš Susivienijimo, jie paliko Susivienijimui arti pilno miliono dolerių pinigų, jų pinigų, jų rezervų, iš kurių Susivienijimas su pasilikusiais nariais galėjo pasidaryti labai turtingas, ir padengti permažų mokesčių metinius nedateklius per 40 ateinančių metų. Vienok tie pinigai tik tiek gero padarė Susivienijimui, kad išgelbėjo jį nuo bankruto — tada, kada pasirodė, kad kelių šimtų tukstančių dolerių vertės bonų, kuriuos Susivienijimui supirko visoki "ekspertai", nebegalima buvo skaityti vertingais investmentais, nes jie nustojo bent kokios vertės, o prie morgičių sumos reikėjo dar pridėti dideles forklozavimo išlaidas. Mes turime tikėtis, kad Susivienijimui niekad ateity nebereikės buti tokioj nelaimėj ir tokiu budu iš nelaimės gelbėtis. Mes turime taip biznį vesti, kad to daugiau nebutų. Mes turime tokius biznio vedėjus turėti, kurie sąžiningai rupintųsi, kad to daugiau niekad nebutų.

(Pabaigą skaityk 6 pusl., 4 skilty)

Mus Gydo Daktarai, Bet Tik Mes Patys Galime Apsisaugoti Ligų

Vitaminas C svarbus sveikatai

Rašo
DR. SUZANNA SLAKIS

VITAMINAS C lošia svarbią rolę žmogaus kuno kasdieniame veikime. Normaliai suaugusiam žmogui reikia kasdien išgerti apie šešias uncijas apelsinų (orange) skysčių. Ligoniams nuo infekcijų daugiau reikia išgerti. Apelsinai ir kiti jiems panašųs vaisiai turi vitamino C. Bet geriant vieną dieną apelsinus ar kitų panašių vaisių skysčius neužtenka jų ilgesniam laikui. Todel reikia juos vartoti kasdien.

Vitaminas C naudingas šiose ligose: visose infekcijose, sinus ligose, plaučių uždegime, erysipalis, reumatizmas ir meningitis. Vitaminas naudingas ir kraujo ligose, kaip tai: lenkemia ir purpura, arba kraujo bėgimas be sustojimo. Vitaminas C daug tose ligose pagelbsti.

Ir skilvio žaizdose (peptic ulcer), kuomet reikia vartoti prėskas valgis, gerai laikas nuo laiko vartoti vitaminą C.

Kur vaisių naudojimas nėra galimas — dabar yra pagaminama taip vadinama "cevitamio rugštis", kaipo vaistas, kuris vartojamas pavydale vitamino C. Šį vaistą galima imti pavydale grudelių arba tokioje formoje kaip gydytojas patars. Taipgi yra ta pati rugštis prirengta tokioje formoje, kad reikalui esant ją galima įleisti į kraują del sunkiai sergančių ligonių.

Mažiems kudikiams nuo kelių savaičių amžiaus yra duodami apelsino skysčiai kiekvieną dieną. O tie skysčiai kudikį apsaugoja nuo bakterinių ligų. Bet jei tie vaisių skysčiai yra reikalingi mažiems, tai beabejonės jie naudingi ir suaugusiems. Todel vartokime vaisius kur tik galima. Jeigu tų naudingų vaisių negalima gauti — gaukite iš gydytojo vaistus, kuriuose tas reikalingas vitaminas C randasi.

Gerkime apelsinų arba tameičių skysčius del savo geros sveikatos.

Kudikių ausų ligos

Rašo
DR. SUZANNA SLAKIS

PAS MAŽUS kudikius dažnai pasireiškia ausų skausmas ir puliavimas. Toks ausų nesveikumas daugiausia paeina nuo kitų ligų, kaip tai: skarletinos bei jiedros arba nuo nesveikos gerklės, tonsilų ar odeinų sutinimo, iš kur lengva pasiekti vidurinių ausų kanalus iš ko ir pasireiškia ausų ligos. O tai buna skausmas nemenkas.

Kuomet yra reikalas, tai gydytojas adidaro ausies bugnelį ir išleidžia pulius, tuo sumažindamas skausmą. Bet ne visada reikia pjauti, nes kai kada pagyja ir be pjovimo.

Šis ausų skaudėjimas ir vėl pasirodo už kokių dviejų mėnesių po pirmo sirgimo. Tuomet jau skauda už ausies kaule. Tai po pirmojo pjovimo apsistoję puliai, kurie pasilieka ilgam laikui. Tuomet vėl reikalinga operacija, kuri buna jau gana sunki. Bet yra geriausias budas to išvengti, tai neduoti progos puliams tenai apsistoti.

Sirgdamas ausų liga, kudikis turi karštį, patinimus ir paraudonavimus tų dalių kuno, kur randasi bakterijos ir skaudėjimas.

Ausis reikia dažiurėti po skarletinos ir tymų. Ir jei kudikis susilaukia tokio greito prižiurėjimo, tai yra jei gydytojas puliavimą kadir su pjovimu prašalina, tai ligoniui neprisieina tiek daug kentėti ir rečiau reikia atidaryti kaulą. O jei nėra tinkamos priežiuros — jau prisieina ligoniui daugiau nukentėti, nes tuomet operacija buna sunki ir pavojinga.

Jei kudikio nosis yra ištinusi ir joje pulių randasi — reikia tokį kudikį vesti pas gydytoją, kad ligoniui palengvintų ir su prietaisais tuos pulius iš nosies ištrauktų. To nepadarius, bakterijos gali siekti gerklę arba ausies kanalą. O tuomet jau liga ir nesmagumai.

Nemokantiems vaikams maudantis kvėpuoti, vanduo dažnai pakliuva į ausies kanalą ir pradeda ausį skaudėti.

Jei kudikis turi tonsilus ar adenoidus — juos reikia kogreičiausiai išimti.

X-ray yra naudojamas kai kada, kad sumažinus patinusius "glands" laike ausų gydymo. Didelis verksmas ir kosėjimas gali pulius iš nosies įstumti į ausies kanalą. Reikia to vengti, pasistengiant kudikį užlaikyti koramiausiai ir kad jis nebutų baimėje.

Sutinimas nosies tuštumų yra didelė priežastis ir ausų kanalai yra ant vienodo lygumo su viduriniais ausų kanalais, kur randasi bakterijos su puliais, ką mes paprastai vadiname snargliais. Reikia mažiems nosį lengvu budu išvalyti. O gydytojas galės jums patarti, kaip tą kogeriausia padaryti.

Tėvai, patys nevartokite mažiems vaistų į nosį, nes per užsikimšusią puliuotą nosį jie gali nueiti ne ten, kur reikia ir vietoje atnešti naudos — gali buti žalingi. Nes jie gali užgauti nosies plėveles ir uždaryti nosies atidarymą, kas jau ir taip buna uždaryta.

Jei jusų kudikis skundžiasi skaudėjimu abiejų ausų, tuojau jį reikia vesti pas gydytoją, kuris geriau suras ligą ir patars budą gydymo. Jis gal suras, kad nereikia kudikiui jokios operacijos ir kad jis tą skausmą gali išaugti, ir vėliau turės gerą girdėjimą.

Geras girdėjimas, kaipir geras regėjimas, yra svarbus del geros sveikatos ir atsiekimo naudingesnio ir laimingesnio gyvenimo. Todel žiurėkime, kad musų kudikiai išaugtų su geru girdėjimu ir taipgi geru regėjimu.

Ponas Vėžys teisme

Sekant Dr. R. S. Ferguson straipsnį, prirengė
P. BAJORAS

AĖDĖ žmonėms ponas Vėžys, ta baisioji liga.

Todel kartą susitarė žmonės ir patraukė jį į teismą, reikalaudami pasiaiškinti, kodel jis tiek daug gyvybių kasmet iš šio pasaulio prašalina. Į teismą ponas Vėžys atėjo.

Teismą sudarė:

Ponas Vėžys, baisios išvaizdos sutvėrimas, panašus į mirtį.

Teisėjas, senyvas žmogus.

Šeimynos Daktaras, patyręs gydytojas.

Draugas, šiaip sau žmogus.

Teisėjai (džiurė).

Teismas įvyko didelėje aikštėje, kur daug žmonių galėjo žiurėti ir klausytis.

TEISĖJO INVADAS

Gerbiamieji ponai ir ponios — čia mes susirinkome teisti musų priešą No. 2, kuris kasmet milionus gyvybių visame pasauly nudeda. Tik musų krašte kasmet apie 150,000 žmonių šis baisusis priešas iš pasaulio prašalina. Šioje biloje mes turime keletą nepaprastų mirties nuo vėžio atsitikimų, del kurių ponas Vėžys yra traukiamas atsakomybėn. Tie atsitikimai bus perstatyti vienas po kito. Ponui Vėžiui bus leista pasiteisinti, liudininkams paliudyti ir po to teisėjai išneš nuosprendį, kas kaltas ir kas nekaltas. Prašau visus tvarkiai užsilaikyti ir ramiai reikalo išklausyti.

BYLA PIRMA

Teisėjas: — Ponas Vėžys esi kaltinamas už nužudymą ponios Marės Daugelienės, kuri buvo palyginamai dar jauna moteris. Jei ne tu — ji butų galėjus dar ilgokai gyventi. Teismas prašo pono Vėžio pasiteisinti: kodel jis tą moterį nužudė?

Ponas Vėžys: — Marė Daugelienė keli metai atgal **pastebėjo mažą patinimą ant savo kruties.** Jos gydytojas patarė jai tuojau eiti į ligoninę ir pradėti tą ištinimą gydyti. Pirm nueisiant į ligoninę, tos ponios geras draugas patarė jai kreiptis pas vėžio ligų "specialistą", kuris buk moka mane be operacijos nugalėti. Tas gydytojas jai darė visokius įčirškimus į kuną ir vis žadėjo ją tuojau išgydyti. "Gydė" per kuturis metus. Jam "begydant", aš turėjau geros progos savo galią parodyti. Jausdamosi, kad aš imu viršų, ponia Daugelienė kreipėsi pas savo šeimynos daktarą. Daktaras jai pasakė, kad tas kreipimasis jau pavėluotas. Man tik to ir reikėjo — aš tą ponią nugalėjau ir ji dabar jau ilsisi amžiname gyvenime.

Teisėjas: — Ką ponios Daugelienės daktaras turite į tai pasakyti?

Šeimynos Daktaras: — Kada ponia Daugelienė atsilankė pas mane, tai guzelis ant jos kruties buvo tik apie colio didumo. Aš jai patariau eiti į ligoninę ir operacijos budu tą guzelį nuo kruties nuimti. Jei ji tai butų padarius — dar ir šiandien gyventų.

Draugas: — Kuomet aš išgirdau, kad mano draugė ponia Daugelienė buk turi vėžio ligą — atsiminiau skaitęs apgarsinimą tulo daktaro, kuris vėžį išgydo "be jokios operacijos". Aš tai savo draugei patariau kreiptis pas tą daktarą. Per kuturis metus jis ją "gydė" ir išrodė, kad ji jau eina geryn. Pagaliau ji staigiai atkrito. Tuomet aš pašaukiau jos šeimynos daktarą. Bet jis pasakė, kad jau pervėlu — liga neišgydoma.

Teisėjas: — Teisėjai šį reikalą apsvarstys ir netrukus išneš nuosprendį.

Teisėjai: — Iš viso aišku, kad ponas Vėžys ponią Daugelienę nužudė. Bet mes nesurandame budų, kaip butų galima jį apkaltinti ir pasmerkti. Čia yra kalta pati ponia Daugelienė už nepaklausymą gydytojo eiti į ligoninę ir vėžio ligą operacijos budu išsigydyti. Vėžį mes išteisiname.

BYLA ANTRA

Teisėjas: — Ponas Vėžy esi kaltinamas už nužudymą pono Jono Barono. Tas žmogus sirginėjo tik per septynis mėnesius ir galėjo išgyti. Bet tu, ponas Vėžy, jį užpuolei ir iš šio gyvenimo prašalinai. Teismas reikalauja tavo pasiaiškinimo.

Ponas Vėžys: — Mano auka, ponas Baronas, **turėjo apgamą ant rankos.** Jis pats nusitarė tą apgamą išsigydyti. Jis užrišo tam apgamui prie šaknų siulą ir jį nupjovė. Nupjovus, atsivėrė žaizda. Toje žaizdoje man buvo gera proga apsigyventi ir jį ėsti. Aš tą poną smaugiau per septynis mėnesius, bet jis į tai nekreipė jokios domės. Nors jam buvo patarta eiti pas gydytoją, jis to patarimo nepaisė. Pagaliau jis nuėjo į ligoninę savo bėdą pasipasakoti. Ligoninėje jam pasakė, kad ta bėda jau nenugalima. Štai aš turiu ligoninės įrodymus.

Teisėjas: — Šioje biloje pasitikėsime pono Vėžio pareiškimais ir ligoninės įrodymais. Lauksime teisėjų nuosprendžio.

Teisėjai: — Šioje biloje mes matome savižudystę pono Barono. Daugelis apgamų yra nepavojingi ir nerodo vėžio ligos ženklų. Bet pačiam gydyti apgamą yra tikra savižudystė. Kaltas ponas Baronas. Vėžį išteisiname.

BYLA TREČIA

Teisėjas: — Ponas Vėžys esi kaltinamas už nužudymą panelės Alenos Daugeriutės. Ką ponas gali pasakyti už šios gana jaunos gyvybės iš pasaulio prašalinimą?

Ponas Vėžys: — Panelė Daugeriutų **pajuto nereikalingą kraujo bėgimą urenoje.** Ji pradėjo manyti, kad turinti vėžio ligą. Per tris metus ji vengė gydytojo. Per tą laiką aš dirbau savo darbą: augau, bujojau ir vis artyn grabo ją stumiau. Kuomet ji nuėjo į ligoninę — buvo pervėlu. Už kelių savaičių po to aš ją pasmiaugiau.

Teisėjas: — Ar šeimynos daktaras turi ką į tai pasakyti?

Šeimynos Daktaras: — Kiti panelės Daugeriutės šeimynos nariai ateidavo pas mane sveikatos reikalais pasitarti. Jie pasakojo ir apie panelę Daugeriutę. Bet jie sakė, kad ta panelė labai gėdinasi gydytojo ir todel pas mane neateina. Kada aš ją egzaminavau pirmą sykį — ji jau buvo galutinai vėžio nugalėta, nors pasakojo, kad vėžio ženklus pastebėjo jau trys metai atgal, kuomet liga dar buvo lengvai išgydoma.

Teisėjas: — Lauksiu teisėjų nuosprendžio.

Teisėjai: — Vėžys šiame atsitikime nekaltas. Kalta pati panelė Daugeriutė, kuri gėdijosi pas gydytoją nueiti savo sveikatą patikrinti.

BYLA KETVIRTA

Teisėjas: — Ponas Vėžys esi kaltinamas už nužudymą pono Petro Viršaičio, kuris turėjo vidurių užkietėjimus per penkiolika metų.

Ponas Vėžys: — Aš gerai žinojau, kad ponas Viršaitis **turėjo vidurių užkietėjimus.** Keturi metai atgal gydytojas jam pasakė, kad jis turi tulžies ir tulžakmenio uždegimą. Gydytojas ponui Viršaičiui patarė gydytis, bet jis gydytojo patarimo nepaklausė. Tada buvo laikas man savo darbą pradėti. Pajutęs skausmus, jis nubėgo į ligoninę, kur jam padarė operaciją, norėdami mane prašalinti. Bet jis pavėluotai pradėjo prieš mane kovoti. Aš jį užsmaugiau per šešis mėnesius po operacijos.

Teisėjas: — Prašau šeimynos daktarą ką nors į tai pasakyti.

Šeimynos Daktaras: — Vienuolika metų atgal ponas Viršaitis atėjo pas mane jo sveikatą peržiurėti. Suradau, kad jo tulžis ir tulžakmenis netvarkoje. Žinojau, kad iš to gali išsivystyti vėžio liga. Patariau jam padaryti operaciją. Bet ponas Viršaitis pamojo ranka ir išėjo.

Teisėjas: — Ką teisėjai į tai pasakys?

Teisėjas: — Mes matome, kad čia kaltas tik pats ponas Viršaitis už daktaro patarimo nepaklausymą. Vėžys nekaltas.

BYLA PENKTA

Teisėjas: — Šioje biloje ponas Vėžys esi kaltinamas už nužudymą pono Adomo Jonaičio, kuris ant nosies turėjo mažą spuogelį. Žmogus buvo smagus ir ilgai dar nemanė mirti. Tu jį beširdiškai nužudei.

Ponas Vėžys: — Kai pamačiau **ant pono Jonaičio nosies spuogelį,** tai pamaniau, kad gera vieta man ten apsigyventi. Man jame apsigyvenus, spuogelis pradėjo pamažu augti. Gydytojas Jonaičiui patarė tą spuogelį gydyti su radiumo pagelba. Mane jau buvo apėmus baimė, kad aš nieko nelaimėsiu. Bet man į pagelbą atėjo pats ponas Jonaitis, kuris gydytojo patarimo nepriėmė, pareikšdamas, kad radiumu gydymas yra pavojingas. Per du metus aš galėjau tiek įsigyventi, kad iš to mažo spuogelio išbujojau į visą nosį ir dalį veido. Pagaliau tą poną pasiunčiau pas Abrahomą.

Teisėjas: — Šeimynos Daktare, malonėkite paaiškinti, ar ponas Vėžys čia teisybę kalba?

Šeimynos Daktaras: — Kuomet aš pastebėjau ant pono Jonaičio nosies tą mažą spuogelį, tai dar nebuvo jo gyvybei jokio pavojaus. Bet tikrai žinojau, kad ten gali ponas Vėžys apsigyventi. Todel aš ponui Jonaičiui patariau, kad jis leistųsi man tą spuogelį išnaikinti. Jis mano patarimą šaltai atmetė. Kuomet jis pasišaukė mane po dviejų metų po to — netik aš, bet ir visas chirurgijos mokslas jau negalėjo jam pagelbėti.

Teisėjas: — Prašau teisėjus išnešti savo nuosprendį.

Teisėjai: — Kaltas pats apsileidėlis, kuris nepaklausė gydytojo patarimo. Vėžį mes išteisiname.

BYLA ŠEŠTA

Teisėjas: — Ponas Vėžys esi kaltinamas už atėmimą gyvybės poniai Adelei Birutienei. Ta ponia buvo sužeista 30 metų atgal begimdant kudikį. Ji galėjo dar gyventi. Bet tu jų suėdei.

Ponas Vėžys: — Kad ji buvo **sužeista kudikį gimdant 30 metų atgal** man senai buvo žinoma. Bet buvo jos pačios apsileidimas, kad aš galėčiau prie jos prislinkti. Per paskutinius du metus ji kraujavo. Tai buvo ženklas, jog aš pradedu veikti. Ji į tai nekreipė domės ir man palengvino ją nugalėti. Aš apsigyvenau jos gamdoje, išbujojau ir pagaliau ją nužudžiau.

Teisėjas: — Šeimynos Daktare, gal jųs suprantate, ką čia ponas Vėžys kalba? Malonėkite teismui paaiškinti.

Šeimynos Daktaras: — Penki metai atgal po gimdymo aš aplankiau ponią Birutienę ir atkreipiau jos domę į tą sužeidimą. Kadangi žinojau, kad iš to sužeidimo gali išsivystyti vėžio liga — patariau jai pasiduoti operacijai, kuri tuomet galėjo buti visai lengva. Ponia Birutienė mano patarimą atmetė. Po to pirmu syk ją pamačiau jau grabe.

Teisėjas: — Teisėjai, koks šios bilos nuosprendis?

Teisėjai: — Ir šiame atsitikime mes nesurandame pono Vėžio kaltės. Apsileidimas ir čia yra vyriausias kaltininkas. Vėžį pilnai išteisiname.

Girdėdamas vieną po kito išteisinimus, ponas Vėžys tik šaipėsi. Jam buvo smagu, kad jis gali žmones pjauti ir už tai buti nekaltas. Todel jis tiek įsidrąsino, kad net ir savo paslaptis išpasakojo, kodel jis žmones žudo.

Ponas Vėžys: — Gamtos sutvarkymas yra labai komplikuotas. Kur mes neisime — visur pilna gyvybės: žmonės, gyvuliai, paukščiai, žvėrys ir gryna akia nematomi gamtos sutvėrimai. Ta gyvybė prieš viena kitą kovoja. Žmonės pjauna ir valgo gyvulius. Gryna akia nematoma gyvybė kovoja prieš žmones. Vienas tų nematomų sutvėrimų esu ir aš, kuris gyvenu iš žmonių kuno. Bet jei žmonės susiprastų — galėtų mane suvaldyti, o gal ir visiškai išnaikinti. Tačiau kol žmonės tokio susipratimo neturi — aš kaip koks siaubas einu ir pjaunu juos, kur tik randu tam pjovimui dirvą prirengtą. Cha-cha-cha!

Girdėdami tokį pono Vėžio drąsų pareiškimą, teisėjai pasitarė ir išnešė sekamą pasargą visiems:

Teisėjai: — Iki šiol su baisiuoju ponu Vėžiu daugiausia kovojo tik gydytojai, medicina, chirurgija ir įvairios įstaigos. Bet pasirodo, kad kol patys žmonės tiems kovotojams nepagelbės — sunku bus tą baisų priešą nugalėti. Todel dabar mes šaukiamės į jus žmonės. Paklausykite šių musų patarimų:

1. Kroniški vidurių sukietėjimai ir tulžies su tulžakmenio netvarkumai dažniausia išsivysto į vėžio ligą. X-ray galį ta susekti ir susekus reikia tuojau pradėti gydytis.

2. Nepaprasti apgamai ar spuogai ant moterų kručių ar ir bendrai ant žmogaus kuno gali išrodyti nekaltais ir nepavojingais. Bet į juos reikia atkreipti skubią ir atatinkamą domę. Reikia nueiti pas gydytoją ir duotis jam peržiurėti. Reikia klausyti gydytojo patarimo. Tie apgamai ir spuogai gali buti išgydyti, jei laiku bus pradėta juos gydyti.

3. Nepaprastas moterų kraujavimas yra tikrai pavojingas apsireiškimas, nors kartais gali buti ir ne vėžio ligos ženklas. Užėjus tokiam kraujavimui — nevilkinant nuvykite pas savo gydytoją ir apie tai su juo pasitarkite.

4. Ant liežuvio ar žando vėžio liga gali pasireikšti del danties, kuris liežuvį ir žandą dažnai užgauna. Tokius dantis reikia nevilkinant ištraukti. Tą darbą jums atliks dantistas.

5. Bile nepaprasta žaizda burnoje ar balti plėtmai ant liežuvio reikalingi greitos ir ypatingos domės, nes tai gali buti ženklai vėžio ligos.

Žmonės šio teisėjų patarimo klausėsi ramiai ir atydžiai. O tai išklausius, teismą vedęs teisėjas dar savo pridėjo.

Teisėjas: — Jei mes visi atkreipsime domę į visus šiuos nurodymus — daugely atsitikimų vėžio liga bus išgydyta. Daug gyvybių bus išgelbėta. Ar jųs turite aukščiau pažymėtus vėžio ligos ženklus ar neturite — vis tik jums pravartu nors kartą metuose nueiti pas savo gydytoją sveikatos išegzaminavimui. O gydytojai yra musų geri draugai. Jie su mumis visuomet kooperavo, kooperuoja ir kooperuos. Jie visuomet davė ir duos kogeriausius patarimus kas liečia žmonių sveikatą ir kovą su šiuo musų baisiuoju priešu. Jie padėjo, padeda ir toliau padės poną Vėžį kovoti. Dabar pas mus vėžio liga kasmet užmuša apie 150,000 gyvybių. Bet jei visi mes su ponu Vėžiu kovosime — užmušamųjų skaičius sumažės apie 35,000 per metą. Vėliau mes poną Vėžį ir visai nugalėsime. Bet kad tai atsiekus, kad galėjus su ponu Vėžiu kovoti — reikia mokytis kaip kovoti. Šaukitės todel pas savo gerus draugus gydytojus — jie jums nurodys geriausius kovos budus.

Broliai ir seserys, jei visi prieš poną Vėžį kovosime, tai jis mums bus nebaisus ir nugalėtas. Todel kviečiu visus į bendrą frontą prieš poną Vėžį. Susiburkime į bendras eiles ir iškelkime mes jam mirtiną kovą!

Girdėdamas teisėjų patarimą ir teisėjo nuomonę, ponas Vėžys dar norėjo ginčytis. Bet tuo tarpu žmonės pradėjo jį uiti ir jis, nuleidęs žemyn nosį, kaž kur išdulino. Galimas daiktas naujų aukų jieškoti. Tat žiurėkite, kad jųs nebutumet tomis jo naujomis aukomis.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

APČIUOPIAMI DARBAI

Per suvirš 50 metų budavojam tarp Amerikos lietuvių tvirtovę. Nežiurint audringų, lietingų, karštų ir šaltų dienų tvirtovės sienos nenugalimai atlaikė, nes pamatas per musų architektus yra padėtas ir subudavotas tvirtas, nepunantis, netrunijantis — amžinas! Toji tvirtovė yra savastis visų lietuvių tautos narių, nežiurint narių plauko, įsitikinimo politinio ar tikybinio. Tą tvirtovę Amerikos lietuviai ir viso pasaulio lietuviai žino vardu **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.** Sutrumpintai S. L. A.

Čia nėra šio straipsnelio tikslas išskaitliuoti, ką SLA nuveikė ir jo nuopelnus. Nuveikti darbai patys už save kalba. Ir visuomenė mato. Tik tas nemato ir neįkainuoja S. L. A. nuopelnų, kas nenori kilnių ir garbingų darbų matyti.

Šiuo straipsneliu yra kreipiama domė į tuos narius, kurie mato ir yra įsitikinę, kad SLA organizacija yra vienintėlė įstaiga, kuri aukščiausia pareiga skaito **tik gera daryti** savo broliams ir seserims! Ir tiems geros valios nariams šis straipsnelis yra taikomas. Žiurėk broliuži ir sesute, Tėvynės skiltyse radame paskelbimą, kad su spalio 1 d. prasidėjo Antras Pažangos Vajus. Tad į darbą atsiraitę rankoves verbavime naujų narių į musų SLA! Be atsikalbėjimo, be atidėliojimo!

Ar tu žinai, kad gali buti, jog aš esu vienintėlis narys dar gyvas, kurio centro numeris yra **No.13?** Ar tu žinai, kad 1897 metais mieste Philadelphia, Pa., galima sakyti, buvo tikras seimas, ir aš, žemiau pasirašęs atstovavau Chicagos lietuvius? Nuo to laiko jau 42 metai prabėgo. 1895 metais pradžioj prisirašiau prie SLA. Tai jau 45 metai baigiasi. Ir per tuos visus metus nebuvau užvilkęs duoklių, nebuvau suspenduotas. Tyliai dirbau labui SLA ir labui savo brolių ir sesių.

Štai ir dabar kada paskelbė Antrą Pažangos Vajų — aš stoju į eiles darbuotojų ir dar atsiraitęs rankoves, nežiurint kad jau įžengiau į pradžią 70 metinių "jaunuolių" eiles. Pilnai esu įsitikinęs, kad šį sykį Chicagoje ir apielinkėje SLA kuopos padvigubins skaitlių nariais savo kuopose.

Paminkim, mylimieji broliai ir sesės, kad SLA yra musų ir mes savo įstaigai dirbam— sau dirbam, o ne kitiems! Ypač dirbkime dar ir todel, kada prie vairo Pažangos Vajaus stovi mums visiems žinomas didis veikėjas Adv. Kl. Jurgelionis.

Dr. A. L. Graičunas.

Iš SLA šešto apskričio suvažiavimo

Apskričio pirm., Dr. A. Montvidas, rugsėjo 24 dieną, Lietuvių Auditorijoj, 2 val. po pietų atidarė SLA 6 apskričio suvažiavimą. Pirmoj eilėj visi suvažiavimo dalyviai atsistojo, galvas nulenkė ir su nuliudimu atidavė pagarbą mirusiems SLA nariams.

Apskričio sekr., Samaška, peršaukė kuopų atstovus, kurie atstovavo 18 kuopų, sudarydami apie 70 suvažiavimo dalyvių-delegatų. Pirmininkas, Dr. A. Montvidas, paskyrė dvi komisijas. Pirma spaudos komisija, į kurią įėjo K. Liutkus, K. Deveikis ir T. Aleksynas. Antra, tai rezoliucijų komisija, kuri susidėjo iš K. Mačiuko, A. Zalatoriaus ir J. Naujalio.

Visos apskričio valdybos raportą perskaitė Dr. A. Montvidas. Raportas trumpas, nieko nekalbantis apie atliktus darbus, taip lygiai nieko papažymi nė ateičiai. Raportas priimta.

Pakviesta Pild. Tarybos narė, iždo globėja E. Mikužiutė, kuri trumpai apibrėžė apie S. L. A. Pild. Tarybos paskiausį suvažiavimą ir jo darbuotę. Po to sekė kuopų atstovų raportai apie savo kuopų veiklą. Paaiškėjo, kad per Pažangos Vajaus laikotarpį į apskričio kuopas prirašyta apie 200 naujų narių.

Bandyta surasti daugiau veiklos apskričui, bet kas tik nepaliesta — viskas atrodė, kad tai ne apskričio darbas, todel bent prie kokio naujasnio darbo neprisitaikyta. Pagaliau, K. Deveikis sumanė, kad apskritis imtų energingą veiklą Antrojo Pažangos Vajaus darbe. Dr. P. Grigaitis tą veiklą apibudino plačiau, ragindamas imtis prie darbo.

Suvažiavimas uždaryta 5 val. vakare. Visi kuopų atstovai pasisveikino ir draugingai pasikalbėjo, pasisak y d a m i energingiau dirbti del Pažangos Vajaus ir viso SLA labo.

Džiugu pažymėti, kad SLA 36 kuopos draugai, pritarus visiems suvažiavimo dalyviams, pavaišino visus atstovus užkandžiais ir gėrimais.

K. Liutkus,
Spaudos komisijos narys.

Kur kelti SLA Centrą

Dabar apie Susivienijimo reikalus nariai labai daug kalba. Sako neužilgo bus SLA Centro valdybos rinkimai, tai gal kartu bus ir balsavimas del Centro perkėlimo. Vieni varo agitaciją už New Yorką, kiti už Wilkes Barre, o treti sako, kad Pittsburghas butų geriausia vieta del musų organizacijos centro. Tiesa, New Yorke butų vieta tinkama del SLA Centro, jei New Yorko valstijoje butų čarteris išimtas. Bet kaip dabar yra, tai anksčiau ar vėliau reikės musų Centrą kraustyti į savo gimtinę, į Pennsylvania valstiją.

Wilkes Barre apielinkės SLA nariai išsijuosę dirba net ir advokatą pasiėmę, kad Centrą perkrausčius į Wilkes Barre. Nieko nebutų priešingo prieš Wilkes Barre, bet reikia pagalvoti, kad musų kaimynas Rymo Katalikų Susivienijimas turi savo centrą tame mieste. O jeigu mes nubalsuosime kelti Centrą į tą miestą, tai tikrai pasirodysime kenkėjais musų kaimynui Rymo Katalikų Susivienijimui. Juk reikia žinoti, kad tas susivienijimas irgi išleidžia savo organą Garsą ir turi savo spaustuvę. Tas laikraštis ir spaustuvė gauna šiokio-tokio biznio iš savo apielinkės — spaudos darbų, apgarsinimų ir tt. O jeigu ir S. L. A. Centrą nugrusime į Wilkes Barre, tai tikrai susidarys spaudimas vienas kito.

Pennsylvanijos valstija yra plati dirva del SLA Centro perkėlimo. Bet nereikia kelti į tą miestą, kur jau yra kitas susivienijimo centras ir sugrusti kaip dvi kates į vieną maišą, kad vienas prieš kitą varytų konkurenciją. Yra keturių SLA seimų apkalbėta ir nubalsuota kelti SLA Centrą į Pittsburghą. Ir butų daug dailiau, jei lietuvių didžiulės organizacijos — susivienijimai užimtų platesnę dirvą įvairiuose miestuose, o nesigrustų į vieną miestą.

A. J. Banišauskas.

Wilkes Barre, Pa.

Svarbus pranešimas

SLA 115 kuopa gavo gana didelį skaičių naujų narių laike Pirmojo Pažangos Vajaus. Dabar minima kuopa rengia tų narių įvezdinimo bankietą, kuris įvyks spalio 29 dieną, Crystal Ballroom, 325 E. Market St., 6 val. vakare. Bus puikus programas, su prakalbomis, muzika ir kitokiais pamarginimais. Tą vakarą SLA 115 kuopos parengime nieko daugiau nereikės praleisti — tik nusipirkti tikietą ir už jį gausite valgyti ir gerti kiek tik norėsite. Geras laikas išanksto yra visiems užtikrintas. Įžanga tik $1.00 pavieniam, o porai dar pigiau — tik $1.50. Tas reiškia, kad musų apielinkėje bus pirmas toks parengimas. Kviečiame visus šio miesto ir apielinkės lietuvius skaitlingai į tą parengimą atsilankyti ir pagerbti musų brolius ir seseris, kurie laike Pirmojo Pažangos Vajaus įstojo į garbingą organizaciją — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Nepamirškite ir nepraleiskite tos gražios progos sueiti į bendrą parengimą kaip vienos organizacijos broliams ir seserims, ir linksmai sykiu laiką praleisti. Pasimatysime SLA 115 kuopos bankiete spalio 29 dieną.

Rengimo komisija:
M. Kupris,
J. Stanislovaitis,
B. Madlinskas.

Rockford, Ill.

SLA 77 kuopos veikimas

SLA 77 kuopos susirinkimas įvyko spalio 1 d. Tai buvo gyviausias susirinkimas po vasaros karščių. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm. Bacevičius ir susirinkimas ėjo gana sklandžiai. Jokių laiškų ir ligonių raportų nebuvo, nes ligonių nėra.

Turėjo raportą išduoti iš Lietuvių Draugijų Sąryšio delegatas, brolis Verseckas, kuris paaiškino, kad paskutiniam Rockfordo Lietuvių Draugijų Sąryšio susirinkime nedalyvavo, tai ir jokio raporto negali išduoti. O antras delegatas, brolis Grubelis, nepribuvo į susirinkimą. Raportas palikta sekančiam susirinkimui.

Taigi greitai priėjom prie naujų sumanymų ir pirmas sumanymas buvo surengti bankietą pagerbimui naujai prisirašiusių narių prie SLA 77 kuopos. Kilo klausimas, ar nauji nariai irgi turės užsimokėti už vakarienę? Pirm. paaiškino, kad tas bankietas rengiamas jų pagerbimui, todel jiems įžanga bus veltui. Kilo nepasiganėdinimas, buk kai seniau kiti nariai įsirašė, tai neturėjo tokio bankieto veltui. Org. Sesuo Čepulienė pranešė, kad tam naujų narių pagerbimui įžangą Centras apmokės. Tuomet buvo pareikšta pasiganėdinimas, kad Centras rupinasi tokiais dalykais ir buvo nutarta surengti šaunų bankietą su vidutine įžanga. Buvo išreikšta pageidavimas, kad rengimą ir vėl pavesti musų sesėms moterims, nes buvo prisiminta, kaip pora metų atgal moterys surengė labai pasekmingą bankietą. Buvo puiki vakarienė už 50c., turėjom daug publikos ir visi buvo patenkinti, o kuopai liko pelno rodos $60.00. Tik ant nelaimės šiame susirinkime moterų mažai buvo, o laukti toliau negalima, ir kadangi veikiančioji komisija dabar labai užimta rengimu teatro šį sezoną, tai išrinkta specialė komisija šiam bankietui surengti.

Ryšy su pagerbimu naujų narių, pakelta klausimas, ar bus ir jaunuolių kuopos nauji nariai pakviesti? Čia kilo biskį diskusijų. Vienas brolis argumentavo, kad nebus logiška jaunuolius kviesti, nes tai yra atskira kuopa ir savistoviai veikia, ir dar mus ignoruoja. Esą, mes rengėm pikniką, o jie tą dieną išvažiavo kur tai prie ežerų. Į tai org. Čepulienė paaiškino, kad jie neturėjo noro nė boikotuoti nė ignoruoti, tik kad jų buvo daug anksčiau susitarta toks išvažiavimas, negu musų piknikas. Dar kiti nurodinėjo reikalingumą visus paskutiniame vajuje prirašytus narius kartu pagerbti. Nežiurint, kad jie ir turi savo kuopą, bet jie yra prirašyti musų org. Čepulienės. Nutarta visus kartu pagerbti.

Antras sumanymas, kurį pakėlė pirmininkas, tai kaslink SLA Albumo — ar nebutų gerai, jei kuopa parsitrauktų keletą egzempliorių ir bandytų parduoti. Čia kilo diskusijos, po kurių didžiuma nubalsavo, kad kuopa nepirktų Albumų.

Buvo svarstyta apie Antrąją Pažangos Vajų. Vienbalsiai nutarta dalyvauti. Musų kuopa numato, kad šis vajus bus pasekmingesnis už Pirmąjį Pažangos Vajų, nes dabar nariai neturi mokėti daktarams ir įstojimo.

SLA 77 Kp. Korespondentas.

Minersville, Pa.

SLA pirmas apskritis prisidėjo prie Lietuvių Dienos surengimo

Lietuvių diena New Yorko Pasaulinėje Parodoje gražiai praėjo. Buvo didelis dainų, prakalbų programas ir kitokių parengimų. Žmonės apie tai gražiai kalba ir laikraščiai plačiai aprašė.

Bet čia turiu garbės priminti, kad ir musų SLA pirmas apskritis prisidėjo prie šio didelio ir gražaus surengimo, ką liudija musų komiteto pirmininkės laiškas-raportas, kurį čia talpinu.

Gerbiamas Tamsta:

Turiu garbės pranešti, kad aplaikiau nuo Tamstos 12 Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos guzikelių ir $2.00 pinigais už 8-nis parduotus guzikėlius, kuriuos kaip Tamsta sakote pardavė p. Raškinienė, iš Easton, Pa. Pirmiaus Tamsta atnešėte į mano namus 21 guzikėlį ir $2.25 pinigais. Tokiu budu iš 50 guzikėlių, kuriuos buvau Tamstai pasiuntusi, per Tamstos rankas likosi parduota 17 guzikėlių už kuriuos gavau $4.25, o 33 guzikėlius sugrąžinote, kas viso sudaro 50.

Prie progos Tamstai pranešu, kad viso tapo parduota 104 guzikėliai. Per Tamstos rankas 17, per p. Urbono 14, o kitus tai jau aš pardaviau. Galutina atskaita yra padaryta ir aš pasiunčiau Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos Komiteto iždininkui p. P. M. Barzilauskui $26.00. Nors jie sakė, kad mes galime pasilikti po penkis už kiekvieną parduotą guzikėlį, bet kadangi tiek mažai parsidavė, o matomai jiems tenai pinigai yra labai reikalingi, tai aš pasiunčiau po 25 centus už kiekvieną parduotą guzikėlį.

Pasitikiu, kad bus viskas tvarkoj ir naudodamasi šia proga linkėdama Tamstai viso kogeriausio, liekuosi.

Su gilia pagarba,
A. Gegužienė.

Pasaulinės Parodos guzikėlių-ženklelių buvo partraukta iš New Yorko komiteto, kaip aukščiau telpančiame laiške minima. J. Urbonas pardavė 14 guzikėlių už $3.50, A. J. Banišauskas pardavė 9 guzikėlius už $2.25, P. Raškinienė iš Easton, Pa. — 8 už $2.00, A. Gegužienė — 73 už $18.25. Viso parduota 104 guzikėliai už $26.00, o sugrąžino 196 Pasaulinės Parodos Lietuvių komiteto iždininkui P. M. Barzilauskui.

A. J. Banišauskas.

Rockford, Ill.

Petraičių padėka

SLA 77 kuopa ir jos darbuotojai surengė mums bankietą paminėjimui musų vedybinio gyvenimo 25 metinių sukaktuvių. Bankietas įvyko rugsėjo 17 d., šiais metais ir apie tą bankietą buvo aprašyta Tėvynės No. 39.

Šiuo laikome pareiga padėkoti to bankieto rengėjams ir rengėjoms: Misiunams, Bacevičiams, Merkelevičiai, Stepanavičiai, Misevičiai, J. Kareckui, J. Guokui, kurie daug laiko ir darbo padėjo to bankieto surengime. Ačiu SLA 77 kuopos kvartetui už gražias dainas tame parengime padainuotas — pp. Šimaitienei, Sinkevičienei, J. Bacevičiui ir Stružui ir p-lei Sinkevičiutei, kuri pianu akompanavo. Ačiu visoms gaspadinėms už skanių valgių pagaminimą, o panelėms už tų valgių nešiojimą prie stalų. Ačiu švogeriams pp. Rimams, kurie atvyko iš Chicagos ir Malinauskams, atvykusiems iš Waukegan, taipgi draugam pp. Radauskams, Pulsuckiams atvažiavusiems iš Chicagos ir p. Jakubauskams už telegramą atsiųstą iš Chicagos.

Dėkui visiems to parengimo dalyviams ir kalbėtojams už pasakytas kalbas su linkėjimais del musų. Ačiu vakaro vedėjui p. Petrėnui už gražią tvarką ir korespondentui P. G. Aleksynui už aprašymą Tėvynėje. Ačiu visiems už dovanas, kurios pasiliks musų amžinam atsiminimui.

Priimkite nuo mųs geriausius linkėjimus. Mes spaudžiame visiems dešinę ir dar kartą sakome širdingai ačiu!

Jonas ir Ona Petraičiai.

Cleveland, Ohio

SLA Antras Pažangos Vajus

Tiesa, kad Clevelandas nedasiekė nė Detroito, nė Brooklyno praeitame vajuje, bet nepasiliko nuo kitų kolonijų. Kitas kolonijas dar ir pralenkė. Bet duosis matyti, kaip toli šiame Antrame Pažangos Vajuje Clevelandas pasiliks? Aš dasileidžiu spėti, kad šiame vajuje Clevelandas paims pirmenybę.

Man teko kalbėtis su Pažangos Vajaus vedėju, broliu Kl. Jurgelioniu, kaslink geresnių pasekmių — tai yra, kad kiekvienas žinotų savo užduotį. SLA 14 kuopa buvo kalbėjusi ir bandė paduoti Pildomąjai Tarybai patarimą nuimti tą dolerį, kurį naujai įstojantis narys turi nunešti daktarui už sveikatos išegzaminavimą. Dabar to dolerio jau nereikės mokėti — daktarui jį užmokės Centras. Įstojimas irgi panaikintas. Reiškia, dabar bus galima daugiau narių gauti.

Depresijos jau kaipir praėjo, todel didesnis lietuvių skaičius norės rašytis į musų Susivienijimą. Žinoma, reikės mums tik pasidarbuoti, o narių laike Antrojo Pažangos Vajaus gausime daugiau, negu gavome laike praeitojo.

Jonas Brazauskas.

Chicago, Ill.

P-LĖ GENOVAITĖ ZELNIS, SLA 260 kuopos dainų mokytoja.

Džiugu kalbėti apie asmenį, kuomet jis veikia kulturinį darbą del lietuvių liaudies labo. Ir ši jauna panelė Genovaitė Zelnis, ne vien yra SLA narė, bet taipgi yra ir gera darbuotoja, dainininkė ir musų mokytoja.

P-lė Genovaitė Zelnis yra pilnai kompetentiška duoti pamokas kitiems, nes ji yra gerai išauklėta ir išmokslinta. Ji yra lankius keletą metų Chicagos Universitetą, studijavus ir mokinusis muzikos ir lavinus ilgoką laiką savo gražų soprano balsą. P-lė Genovaitė ilgoką laiką dainavo prie "Birutės" choro ir ten darbavosi eidama sekretorės pareigas. Dabar ji, kaipo gera pareogunė, menininkė nesiskupi darbuotis ir del SLA 260 kuopos narių.

Spalio 15 d., Marquette svetainėj, 6908 S. Western Ave. įvyks SLA 260 kuopos metinis vakaras, kur bus visokių įvairenybių, dainų, muzikos ir šokių. Dainuos mažai girdėta, bet gerai išsilavinus muzikoj ir dainoj p-lė Josephine Stanaitė, p-lė Seselė Stankaitė ir taipgi dainuos visos kuopos nariai, kuriuos sumokino p-lė Genovaitė Zelnis. Kalbės SLA Centro iždininkas K. P. Gugis ir iždo globėja sesuo E. Mikužiutė. Kaip matote tai bus vienas iš vaizdingiausių vakarų. Todel visi SLA nariai, simpatizatoriai ir draugai atvykite spalio 15 d., 5 valandą vakare į Marquette svetainę pasiklausyti gražaus programo.

K. L.

Ambridge, Pa.

Dviejų kuopų balius

Šiame miestely yra SLA 169 kuopa ir LDS 147 kuopa, į kurias priklauso beveik tie patys žmonės. Todel mes ir darbuojamės išvieno. Rugsėjo 10 dieną turėjome pikniką, kuris davė kuopoms gražaus pelno. Parengime dalyvavo daug lietuvių, o taipgi svetimtaučių. Piknikas kogražiausiai praėjo. Mat lietuviai ne iš miltų padaryti, tai moka prie svetimtaučių prisitaikinti ir visuomet gauna geras pasekmes.

Kadangi gerai pasisekė su minimu pikniku, tai dabar abidvi kuopos yra nutarę rengti bendrą balių, kuris įvyks spalio 14 dieną, šių metų. O to baliaus visas pelnas bus skiriamas Pittsburgho Universiteto Lietuvių Kambariui. Ambridge lietuviai nėra perdideli patriotai, bet svarbiuosius lietuvių reikalus paremia ir visuomet sulig išgalės paaukoja.

Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites — senus ir jaunus, vietinius ir iš apielinkės — į tą musų balių skaitlingai atsilankyti. Visi atsiminkite, kad busite komaloniausiai priimti ir nuoširdžiai pavaišinti. Bus puikus lietuviškas orkestras, skanių užkandžių ir gėrimų. Užkandžius pagamins musų gabiosios gaspadinės. Be kitų valgių, bus ir vyneriukų su kopustais. Nepamirškite dienos — spalio 14 d., APLA svetainė, 798 Pine St., Ambridge, Pa. Pribukite visi kaip vienas. Visį busite užganėdinti, o tuo pačiu padėsite įrengti Lietuvių Kambarį Pittsburgho Universitete. Tai bus garbė netik mums patiems, bet ir musų vaikams.

J. Kinderis.

Pittsburgh, Pa.

Pranešimas Pittsburgho ir apielinkės SLA kuopoms, vajaus organizatoriams ir ir visiems nariams

SLA 3-čias apskritis rengia naujų narių prirašytų laike Pirmojo Pažangos Vajaus įvezdinimo bankietą spalio 29 d., Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa. Bankiete dalyvaus ir Pažangos Vajaus vedėjas brolis Kl. Jurgelionis, Tėvynės redaktorius.

Šiose iškilmėse su tam tikromis ceremonijomis, kurioms vadovaus pats vajaus vedėjas brolis Kl. Jurgelionis, bus įvezdinti visi nauji nariai, prirašyti per Pirmą Pažangos Vajų Pittsburghe ir visoje apielinkėje.

Šiuo kreipiamės į visas 10 ir 11 distriktų kuopas ir kuopų valdybas bei organizatorius, prašydami jusų kooperacijos tame darbe, kad rengiamas iškilmes padaryti sekmingomis ir įspudingomis kaipo užbaigimo darbo Pirmo Pažangos Vajaus ir pradėjimą darbo Antro Pažangos Vajaus didinimui musų organizacijos SLA.

Visiems naujiems nariams įžangą į bankietą apmoka pats SLA Centras, o organizatoriai, kuopų valdybos ir kiti visi svečiai bei viešnios dalyvaujanti bankiete turės užsimokėti už savo įžangą 75 centus už vpatą ir įžangos tikietus turės įsigyti išanksto. Kuopų organizatorių pareiga susižinoti su visais savo nariais, kuriuos yra prirašę ir pakviesti juos į bankietą pranešant, kad įžanga bus apmokėta ir susižinojus su savo kuopų nariais, sužinojus kiek galės dalyvauti bankiete — malonėkit apie tai pranešti apskričio sekretoriui išanksto, kad galima butų vietas rezervuoti bankiete.

Tame bankiete musų nauji nariai netik oficialiai bus įvesdinti ir supažindinti su SLA tikslais ir tradicijomis, bet bus supažindinti ir su kitais visais SLA nariais, dalyvaujančiais šiose iškilmėse. Taip pat tose iškilmėse bus įteiktos musų naujiems broliams ir seserims tam tikros atsiminimui dovanėlės, o kuopų organizatoriams, kurie laike Pažangos Vajaus yra laimėję už prirašinėjimą naujų narių dovanas— jiems bus įteiktos dovanos per musų vajaus vedėją.

Žodžiu sakant, bus tikrai didelė ir nepaprasta SLA šventė.

Ta proga kuopų organizatoriai, dalyvaujant bankiete, galės bendrai pasitarti su gerbiamu vajaus vedėju Kl. Jurgelioniu del Antro Pažangos Vajaus darbuotės, kuris jau yra prasidėjęs spalio 1 dieną.

Noriu priminti gerbiamiems kuopų darbuotojams, kad yra išsiuntinėti pakvietimo laiškai del rengiamo viršminėto bankieto visoms 10 ir 11 distriktų kuopoms, kurios dalyvavo Pirmame Pažangos Vajuje ir yra prirašiusios naujų narių. Bet jei kuris kuopos organizatorius negavo musų laiško del klaidingo adreso ar del kitokios priežasties — malonėkite naudotis šiuo pranešimu.

O jei kam kas butų neaišku arba reikalinga daugiau informasijų — kreipkitės į apskričio sekretorių.

Iki pasimatymo iškilmių bankiete!

S. Bakanas,
SLA 3-čio apskr. sekr.
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Susivienijimo Pildomoji Taryba New Yorke Atliko Daug Darbo

Protokolas

(Tąsa)

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO 11—17 DIENOMIS, 1939 METŲ, SLA CENTRO RAŠTINĖJE, 307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

818 West 18-th Street, Chicago	$112.00		$42.27		$69.73	
	126.00		13.19		112.81	
	94.00		67.63		26.37	
Balansas lapkr. 1938 sąskaitos	21.00		— —		21.00	
		$353.00		$123.09		$229.91
3247 South Morgan St., Chicago	$71.00		$56.33		$14.67	
	44.00		4.42		39.58	
	40.00		2.50		37.50	
a/c Lapkr. 1938 sąskaitos	2.00		— —		2.00	
		$157.00		$63.25		$93.75
819 West 35-th Street, Chicago	$500.00		$25.00		$475.00	
	500.00		71.00		429.00	
	500.00		— —		500.00	
		$1,500.00		$96.00		$1,404.00
3626 South Halsted St., Chicago	$135.00		$6.75		$128.25	
	135.00		31.75		103.25	
		$270.00		$38.50		$231.50
6343 So. Mozart Street, Chicago						
Lapkr. 1938	$45.00		$2.25		$42.75	
Gruod. 1938 ir a/c Saus. 1939	65.00		8.50		56.50	
		$110.00		$10.75		$99.25
1534 No. Oakley Blvd., Chicago	$157.00		$7.83		$149.17	
	157.00		8.10		148.90	
	157.00		3.35		153.65	
		$471.00		$19.28		$451.72
6739-41 So. Chappel Avenue, Chicago	$337.50		$90.38		$247.12	
	405.00		53.84		351.16	
	370.00		119.46		250.54	
		$1,112.50		$263.68		$848.82
10819 So. Wentworth Avenue, Chicago	$62.50		$16.17		$46.33	
	62.50		11.37		51.13	
	62.50		3.13		59.37	
		$187.50		$30.67		$156.83
3120 So. Emerald Avenue, Chicago	$60.00		$3.00		$55.01	
	60.00		11.40		48.60	
	60.00		3.00		57.00	
	$180.00			$17.40		$160.61
Minus 1938 "overdraft"	1.99	$178.01				
3101 So. Morgan Street, Chicago	$115.00		$8.55		106.45	
	115.00		5.75		109.25	
	115.00		5.75		109.25	
		$345.00		$20.05		$324.95

SUTRAUKA

Viso rendų iškolektuota	$7,049.27
Viso išmokėjimų padaryta	1,112.99
Viso prisiųsta Centrui	$5,936.28

NEW MORTGAGES MADE FROM January 1, 1939 to September 1, 1939

Application No:	"Krivulė" No:	Where Located:	Amount:	Date of Mortgage:
213	212	West Park, Pa.	$2,700.00	May 11, 1939
195	Executive Bd. Decision No. 43 October, 1938	Port Washington New York	4,000.00	Jan. 14, 1939
199	193	Newark, N. J.	3,500.00	Jan. 26, 1939
214	214	Stowe Township, Pa.	3,700.00	May 18, 1939
217	221	Cambridge, Mass.	3,000.00	Aug. 11, 1939
221	225	Dorchester, Mass.	5,000.00	Aug. 31, 1939
198	192	Elizabeth, N. J.	4,000.00	Jan. 14, 1939
220	224	Dorchester, Mass.	3,500.00	Aug. 11, 1939
203	200	Dorchester, Mass.	5,000.00	Jan. 20, 1939
205	205	West Orange, N. J.	3,500.00	Apr. 13, 1939
207	203	Chicago, Ill.	6,500.00	Feb. 1, 1939
209	206	So. Boston, Mass.	3,500.00	June 11, 1939
202	199	So. Boston, Mass.	1,200.00	Jan. 21, 1939
208	204	Lowell, Mass.	6,000.00	Apr. 1, 1939
218	222	Dorchester, Mass.	4,500.00	*
206	213	Rockford, Ill.	2,500.00	*
215	220	Newark, N. J.	1,700.00	*
212	211	Brooklyn, N. Y.	2,000.00	*
		TOTAL	$65,800.00	

* The mortgages are incomplete and still pending.

SUMMARY OF ALL EXISTING MORTGAGES AND REAL ESTATE OF LIAHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

STATE	MORTGAGES No.	MORTGAGES Amt:	REAL ESTATE Number:
ILLINOIS (including 2 foreclosures amounting to $15,500)	27	$123,915.00	17
INDIANA	1	1,600.00	—
MASSACHUSETTS	43	206,500.00	—
MICHIGAN	1	4,600.00	1
NEW JERSEY	8	27,100.00	2
NEW YORK	12	55,225.00	3
OHIO	1	2,700.00	—
PENNSYLVANIA	10	31,200.00	1
WISCONSIN	1	1,200.00	—
CONNECTICUT	—	— —	2
TOTALS	104	$454,040.00	26

BOND REPORT

Bonds bought, exchanged and sold from January 1, 1939 to September 1, 1939

Par Value	Security	Date Purchased	Price Paid	Amt. Paid	Rate of Int:	Maturity
$15,000.	City of New York for Const. R. T.	3/2/39	101¾	$15,262.50	3¼%	Feb. 1, 1978
15,000.	Chesapeake & Ohio Railway	4/6/39	99⅜	14,943.75	3½%	Aug. 1, 1996
15,000.	Green Mountain Power Corp.	4/24/39	102¾	15,450.00	3¾%	Dec. 1, 1963
15,000.	Michigan Consol. Gas Co.	4/6/39	98⅜	14,793.75	4%	Sept. 1, 1963
15,000.	Union Pacific R. R. Co.	4/12/39	97½	14,662.50	3½%	May 1, 1971
10,000.	Central Ill. Elec. & Gas Co.	6/29/39	100½	10,050.00	3¾%	June 1, 1964
13,000.	Southern Pacific Oregon Lines	7/1/39 & 7/7/39	46	6,015.00	4½%	Mar. 1, 1977
5,000.	Texax Electric Serv. Co.	7/1/39	103	5,163.65	5%	July 1, 1960
4,000.	Birmingham Elec. Co.	7/1/39	98¾	3,960.95	4½%	Mar. 1, 1968
4,000.	Birmingham Elec. Co.	7/1/39	98⅞	10,905.90	4½%	Mar. 1, 1968
10,000.	Bethlehem Steel Corp.	7/10/39 & 7/13/39	99	9,900.00	3¼%	July 1, 1959
$128,000.	TOTALS			$121,108.00		

BONDS EXCHANGED

$25,275. Home Owner's Loan Corp.	2¾%	1949 Series "B" Exchanged on June 2, 1939 into
25,275. Home Owner's Loan Corp.	1½%	1945-47 Series "M", Maturity June 1, 1949

Par Value	Security	Date of Sale	Sold for	Amount Rec'd:
$20,000.00	Consolidated Edison of N. Y.	1/10/39	105⅞	$21,117.00
250 Units	Capitol Bldg. Co. Cert. of Beneficial Int. (Old State-Randolph Bldg. purchased prior to 1/1/29)	3/7/39	8¾	2,142.50
15,000.00	Louisville & Nashville R. R.	4/28/39	99½	14,896.95
10,000.00	Redeemed State of Illinois Highway	5/1/39	100	10,000.00
15,000.00	Arkansas & Louisiana Gas	5/4/39	104¾	15,665.70
5,000.00	Wilson & Co.	5/5/39	102	5,084.35
10,000.00	Armour & Co.	5/5/39	97	9,668.85
2,000.00	Southern Ind. Rwy.	5/11/39	40	793.83
1,000.00	Southern Indiana Railway	5/11/39	41	406.74
5,000.00	Southern Indiana Railway	5/12/39	40	1,984.91
7,000.00	Southern Indiana Railway	5/12/39	40¼	2,796.39
150 Shares	Long Bell Lumber (Old Bonds 15 M Par Value)	6/21/39	38⅝	5,742.50
15,000.00	Interstate Public Service	6/28/39	99¾	14,915.85
5,000.00	Atlantic Gas Light	6/28/39	105¾	5,271.74
$110,000.00 250 Units 150 Shares	TOTALS			$110,487.31

INVESTMENT INCOME

January 1 to September 1, 1939

	BONDS Int.	BONDS Sold	BONDS a/c Prin:	MORTGAGES Int:	MORTGAGES Paid Off:	MORTGAGES a/c Prin:	RENTS Outside of Chgo:	RENTS Chicago Prop:	MISC:	Sav'gs Int:
January	$2,668.36	$21,117.00	$400.00	$1,512.82	— —	$475.00	$100.20	$1,661.18	$10.00	—
February	1,353.76	— —	— —	816.25	— —	550.00	925.66	545.78	25.00	—
March	1,512.55	2,142.50	— —	1,661.64	200.00	700.00	693.80	1,923.55	15.24	—
April	517.50	— —	— —	1,456.25	— —	1,200.00	670.75	2,238.81	11,342.90	—
May	5,381.05	61,297.72	— —	2,196.25	1,500.00	700.00	1,339.70	306.87	25.12	$54.32
June	1,065.56	— —	4,000.00	2,152.57	— —	1,840.00	752.73	2,220.20	.12	—
July	2,014.40	25,930.09	400.00	1,393.01	2,000.00	4,650.00	1,055.47	1,010.52	— —	—
Totals	$14,513.18	$110,487.31	$4,800.00	$11,188.79	3,700.00	10,115.00	5,538.31	9,906.91	11,418.38	54.32

INVESTMENT INCOME SUMMARY

Bond Interest	$14,513.18
Bond Sold	110,487.31
On account of bond principal	4,800.00
Mortgage Interest	11,188.79
Mortgage Paid off	3,700.00
On account of mortgage principal	10,115.00
Rents outside of Chicago	5,538.31
Rents from Chicago properties	9,906.91
Savings Interest	54.32
Miscellaneous: Repaid Student Loans	190.00
Social Security	.48
On account of Receiver's Cert. of Indebtedness	500.00
Fire loss adjustment	10,727.90
GRAND TOTAL	$181,722.20

INVESTMENT INCOME SUMMARY

September 1, 1939

TRIAL BALANCE

1939 August 1st, CASH BALANCE	$118,021.08
August Inc. to Sept. 1, 1939: Sec'y's Sheets No.1 to No.43 & Treas' Inc. Sheets No.1 to No.19	6,602.80
	$124,623.88
August Disbursements:	
Orders No.1773 to 2110	$17,931.95
MINUS July bank debits	6.35
	$17,925.60
PLUS Aug. bank debits:	
N. T. Mortuary Fund 79c	
N. T. Disability Fund 32c.	1.11
TOTAL DISBURSEMENTS	17,926.71
August 31, 1939 — Cash Balance	$106,697.17

Cash balance in banks as of Aug. 31, 1939:

M. F. Northern Trust Co.	$12,070.48
D. F. Northern Trust Co.	18,773.31
Exp. F. Continental Ill. Nat. Bank (P. T. incl.)	3,717.53
Misc. F. Drovers Nat. Bank	4,394.74
M. F. Mellon National Bank	44,504.70
D. F. Mellon National Bank	8,213.40
Misc. F. Mellon National Bank	2,942.50
**Universal State Bank (Juv. Branch)	2,970.32
Aug. 31, 1939, TOTAL IN ALL COMMERCIAL ACCT'S	$97,586.98
Aug. 31, 1939 — **Cash Balances in Savings Accounts:**	
**Shenandoah Trust Company	$3,028.16
First National Bank of Mahanoy City, Pa.	5.486.42
Total	$8,514.58
Balance uncollected checks	$595.61

TOTALS

Aug. 31, 1939 — TOTAL CASH in all commercial accounts	$97,586.98
TOTAL CASH in all savings accounts	8,514.58
Balance uncollected checks	595.61
	$106,697.17

Dr. J. Stanislovaitis įnešė, S. Mockus parėmė iždininko, K. P. Gugio, raportą priimti. Po platesnio apkalbėjimo ir tikslaus su raportu susipažinimo, iždininko raportas priimtas.

(Daugiau bus)

Sesuo Mikužiutė Pateikia Chicagos SLA Nuosavybių Atskaitas

Chicagos SLA nuosavybių priežiura

E. MIKUŽIUTĖS PAAIŠKINIMAS

(Užbaiga)

Balandžio mėn. 1939 m.

Income — $237.50
Disbursements
Hall lights — Edison Co. $3.68
Janitor's services 31.07
Agent's commission 8.50
Agent's commission 3.38
Total $46.63
Income $237.50
Disbursements 46.63
Balance $190.87

Gegužės mėn. 1939 m.

Income — $247.50
Disbursements
Painting & repairing screens $11.10
Janitor's services 30.22
Agent's commission 12.37
Bryn Mawr Hware Co. 4.87
Water tax — Chicago 11.73
Hall lights — Edison Co. 3.58
Total $73.87
Income $247.50
Disbursements 73.87
Balance $173.63

Birželio mėn. 1939 m.

Income — $225.00
Disbursements
City of Chicago — Boiler Inspection $3.00
Hall and besement lights 3.44
Sanitation Service (Exterminators) 6.00
Painting and decorating (apts.) 70.00
L. Poglitsch — Janitor's services 29.38
Electric fixture and labor 9.00
Cleaning and replacing shades (2) 14.75
New Pilot light on gas stove 1.95
Agent's commission 11.25
Total $148.77
Income $225.00
Disbursements 148.77
Balance $76.23

Liepos mėn. 1939 m.

Income .. $202.50
Disbursements
Hardware $1.95
Janitor's services 29.38
Adv. in Chicago Tribune 2.14
Hall and basement lights 3.32
Partial painting on 1st fl. 40.00
Water tax 9.69
Agent's commission 10.13
Total $96.61
Income $202.50
Disbursements 96.61
Balance $105.89

1748 W. 86-th St.

Paskola $5,000.00
Forklozavimas, taksai, nuošimčiai ir tt. 4,183.22
Viso $9,183.22

Nusenęs medinis tinku dengtas dviejų aukštų griuvantis namas be kanalizacijos ir kitų įrengimų. Jokis taisymas čia neįmanomas ir prisieis nugriauti. Nors žmonės čia gyveno, bet randos nebuvo imama, todel taksus reikėjo mokėti iš SLA iždo.

Dabar gaunu $14 į mėnesį, kas padengia taksus.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income $14.00
Disbursements
Agent's com. ..... .70
Balance $13.30

Gegužės mėn. 1939 m.

Income $14.00
Disbursements
Agent's com. ..... .70
Balance $13.30

Birželio mėn. 1939 m.

Income $14.00
Disbursements
Agent's com ..... .70
Balance $13.30

Liepos ir rugpjučio mėn. 1939 m.

Income
July $14.00
Mrs. Miszeika on acct. of Water Tax 5.00
August 14.00
Total $33.00
Disbursements
Water Tax — City of Chicago $20.68
Agent's commission 1.65
Total $22.33
Income $33.00
Disbursements 22.33
Balance $10.67

3405-07 S. Lowe Ave.

Paskola $23,000.00
Forklozavimas, taksai, nuošimčiai ir tt. 9,383.16
Viso $32,383.16

Naujas dviejų aukštų murinis šešių butų namas apšildomas ir aptarnaujamas SLA lėšomis.

Butai yra maži, bet lengva juos išranduoti bent kokiu sezonu ir randos geros.

Apart tinkamo butų išdekoravimo, kitų taisymų čia nereikėjo.

Kitą metą reikės dažyti užpakalinius laiptus ir koridorius.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income — $235.00
Disbursements
Janitor's services $14.75
Hall lights (Edison Co.) 6.58
Agent's commission 11.75
Total $33.08
Income $235.00
Disbursements 33.08
Balance $201.92

Gegužės mėn. 1939 m.

Income — $260.00
Disbursements
Panting & decorating (1 fl. S.) $65.00
Panting & decorating (2nd f. M.) 53.00
Janitor's services 14.95
Return of balance of rent to F. Kiel 6.25
Painting and repairing screens 8.45
Water tax 24.44
Painting and decorating (1 fl. E.) 53.00
Bridgeport Hardware Store 2.60
Agent's commission 11.75
Agent's commission 1.25
Hall lights — Edison Co. 6.08
Total $246.77
Income $260.00
Disbursements 246.77
Balance $13.23

Birželio mėn. 1939 m.

Income
Rents $216.28
K. Jurgelionis 12.50
Total $228.75
Disbursements
Painting and decorating (2-F) $34.00
Painting and decorating (1-F) 36.00
New window shades — (1-F & 2-F) 28.30
Janitor's services — J. Petraitis 14.85
Hall lights 5.30
Agent's commission 10.81
Cleaning drains and catch basin 7.00
M. McClorey — janitor during vacation 6.50
Agent's commission ..... .63
Total $143.39
Income $228.75
Disbursements 143.39
Balance $85.36

Liepos mėn. 1939 m.

Income
Rents $235.00
Mr. Mozeris acct. of decorating 26.50
Total $261.50
Disbursements
Janitor $14.85
Hardware 3.28
Ptg. & decorating (2 F) 49.00
Hall and base. lights 5.92
Agent's com. 13.08
Total $86.13
Income $261.50
Disbursements 86.13
Balance $175.37

10742 S. Michigan Ave.

Paskola $10,000.00
Forklozavimas, taksai, nuošimčiai 5,179.30
Viso $15,179.30

Nesenas vieno aukšto murinis namas biznio gatvėj krautuvės tikslui.

Trys ar keturi metai atgal žymiai pataisytas, todel jokių taisymų šiuo tarpu nereikalinga, tik lietui ištikus vanduo iš sklepo nenubėga. Tariaus su ekspertais kaip šią ydą prašalinti ir ji turės buti prašalinta.

Randos buvo ir yra gaunama po $60 mėnesiui ir pagal mano atnaujintą sutartį nuo ateinančio pavasario gausime po $65.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income $60.00
Disbursements
Agent's com. 3.00
Balance $57.00

Gegužės mėn. 1939 m.

Income $60.00
Disbursed
Agent's com. 3.00
Balance $57.00

Birželio mėn. 1939 m.

Income $60.00
Disbursed
Agent's com. 3.00
Balance $57.00

Liepos mėn. 1939 m.

Income $60.00
Disbursed
Agent's com. 3.00
Balance $57.00

3626-28 S. Halsted St.

Paskola $20,000.00
Forklozavimas, taksai, nuošimčiai 5,522.44
Viso $25,522.44

Murinis publiškas garažas ir gazolino stotis.

Nemalonu buvo su šita nuosavybe susipažinti. Didokas iš senų plytų pastatas su kartų kartais lopytu stogu. Sniegui tirpstant arba lyjant vanduo skverbėsi ne tik per lubas, o ir per iškiurusias sienas. Vandeniui nuotekis apačioj buvo užsikimšęs purvais, kitokiomis visokybėmis. Rinos, kuriomis ir vanduo turėjo bėgti nuo stogo žemyn, irgi buvo šiukšlių ir purvo užblokuotas. Cementiniai "bloksai" prišakinės sienos viršuj buvo išlyti ir iškiurėję, kad bile kada galėjo nukristi ir ką nors užgauti arba užmušti.

Garažo raštinės durys buvo persimetusios ir visai neuždaromos. Slenksčio įdėjimas leido lietaus vandeniui bėgti į raštinę.

Pažintis su randauninku buvo tokia, kad po skundo ir barnio, jis ketino kraustytis ir net užsilikusios randos nemokėti.

Tokiai vietai randauninką gauti nelengva.

Todel siunčiau statybos amate patyrusius SLA narius ištirti ir jie vienas po kito pranešė man kas butinai ir tuoj turi buti pataisyta. Taisymui samdžiau ne juos, o kitus žmones ir tik tuos, kurie apsiėmė pigiau.

Prisiėjo kloti visas stogas. Turiu rašytą garantiją, kad jis be lopimų tvers bent 3 metus, gi tikrenybėj jis bus geras 5 arba 6 metus.

Reikėjo pritinkuoti iškiurusias sienas. Visos jos tapo pritinkuotos ir nudailintos.

Išvalyta ir pataisyta tapo visa vandens nubėgimo sistema. Įdėtos naujos durys ir pritaikyta slenkstis.

Tik po visų šitų pataisymų randauninkas sutiko pasirašyti sutartį (leasą). Iki šiol jis mokėjo $135 į mėnesį ir mokės po tiek iki gegužės 31 d. 1940 m., gi vėliau po $140 iki birželio 1 d. 1941 m.

Jei kokių taisymų ir reikės per kelis ateinančius metus, jie bus labai smulkųs. Nepataisytas yra dar "skylight", kuris atsieis kelis dolerius ir šį mėnesį tai bus padaryta.

Nors išlaidų šiek-tiek padaryta, bet aš sąžiningai didžiuojuosi savo patvarkymu ir norėčiau, kad SLA viršininkai ir nariai dabar matytų šią musų nuosavybę. Randauninkas savo lėšomis numaliavojo namą iš Halsted St.

Balandžio mėn. 1939 m.

Income — Rent for March 135.00
Disbursements
Plumbing work on drain $12.25
Agent's com. 6.75
Total $19.00
Income $135.00
Disbursements 19.00
Balance $116.00

Gegužės mėn. 1939 m.

Income for April .. $135.00
Income for May ... 135.00
Total $270.00
Disbursements
Agent's com. $13.50
Cement repair work 6.00
Total $19.50
Income $270.00
Disbursements 19.50
Balance $250.50

Birželio mėn. 1939 m.

Income — $135.00
Disbursements
Agent's com. $6.75
New door and repair of door step 26.85
Total 33.60
Income $135.00
Disbursements 33.60
Balance $101.40

Musų Apdraudos Biznis

(Pradžia antram pusl.)

DAR TURIME pasvarstyti klausimą, ar narių išsibraukimas paliekant savo rezervus Susivienijimui išlyniga musų perdidelio "mirtingumo" nedateklius. Mes jau čia nekalbėsime apie tokio dalyko neteisingumą. Pasisavinti svetimus pinigus kadir fraternalei organizacijai žinoma yra neteisinga. Kol kas paskutiniais keliais metais išsibraukusių narių paliktieji rezervai padengdavo tą nedateklių, kurs pasidarydavo del perdidedio "mirtingumo," kurs savo keliu pasidarydavo daugiausia todel, kad musų mokesčiai ėjo pagal tabeles N1, o mes mirėme pagal tabeles N 2. Toks dalykas kol kas buvo sveikas Susivienijimui, nors ir labai neteisingas išsibraukusiems nariams. Bet ar ilgainiui bus sveika Susivienijimui, jeigu mes vis pageidausime, kad apie tukstantis narųi kasmet išsibrauktų iš Susivienijimo, palikdami savo rezervus musų tabelių netikslumams išlyginti? Be abejonės, jokiu žvilgsniu sveikatos Susivienijimui iš to nebutų. Toks mažinimas Susivienijimo privestų jį prie galo. Jeigu jame ir liktų dar burys narių, tai po eilės metų išsibraukiančių narių rezervai nebepadengtų pomirtinių nedatekliaus. Pasiliekančių narių mirtingumas nuolat didėtų. Tai yra gerai žinomas dalykas gyvenimo apdraudos biznyje. Pameta mokėję mokesčius dažniausia tie, kurie yra sveiki ir tvirti ir kuriems dar daug metų lieka gyventi. O pasilieka apsidraudę daugiausia tie, kurie yra daug menkesnės sveikatos ir jaučia, kad jų gyvenimas nebeilgas. Jie laikosi apdraudos įsikabinę. Todel, sveikiems išėjus, o nesveikiems pasilikus, pasiliekančių narių mirtingumas neišvengiamai pasidaro didesnis. Pereitais metais Tėvynėje buvo nurodyta, kaip vienoj Susivienijimo narių grupėje mirtingumas į antrą metą net dvigubai pasididino, kada iš tos grupės išsibraukė metai prieš tai 134 nariai iš 734. Tų narių niekas nevijo iš Susivienijimo, bet niekas jų ir neprilaikė, kad jie pasiliktų. Jie patys išstojo, nes nepaisė ar jie turi apdraudą ar ne. Jie buvo sveiki ir neketino greit mirti. Rezultatas buvo tas, kad pasilikusių mirtingumas greit pasidarė kone du syk didesnis. Kas-gi pasidarytų Susivienijime, jeigu iš jo išsibrauktų apie 19 nuošimčių narių, nors ne į vienus metus, bet į keliatą metų ir naujų neprisirašytų? Labai greit pasilikusių narių mirtingumas padvigubėtų. Išsibraukusių narių rezervai padengtų apie ketvirtą dalį pomirtinių virš normos, bet trijų ketvirtų dalių virš normos nebutų iš ko padengti. Iš to turi buti kiekvienam aišku, kad "lapsais" remti musų apdraudos biznio vedimą yra negalima, yra pragaištinga. Laikinas patogumas to negali pateisinti, kada mes matome, kad tokios politikos tęsimas greičiau ar vėliau turi atvesti organizaciją prie pragaišties. Jeigu mes norime kad Susivienijimas butų gyvas ir visuomet stiprus kaipo apdraudos organizacija, mes turime prilaikyti savo narius, kad jie neišsibrauktų, mes turime duoti jiems visus patogumus, kad jie galėtų savo mokesčius užsimokėti. Kada visi musų nariai turės teisę pasinaudoti savo rezervais ir galės iš jų pasiskolinti pinigų savo mokesčiams užsimokėti, jeigu jiems butų trumpa su pinigais, tai išsibraukimų skaičius pas mus greit sumažės. Tuomet ir musų narių mirtingumas sumažės. Netenka abejoti, kad tuomet musų narių mirtingumas bus lygus American Experience normai, o gal bus ir dar mažesnis.

Musų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvių Veiklą Amerikoje

Įsteigtas fondas velionės Marijos Jurgelionienės atminimui pagerbti

Naujienų Moterų Skyrius, retekęs savo brangios įsteigėjos ir vedėjos Marijos Jurgelionienės, ir giliai įvertindamas jos ilgų metų reikšmingą darbuotę kaip moterų, taip ir visuomeninėj veikloj, sukvietė šio skyriaus bendradarbes pasitarti, kokiu budu tinkamiausiai ir geriausiai įamžinti velionės Marijos Jurgelionienės atmintį.

Susirinkimas vienbalsiai nutarė, kad tokiam atminimui reikia pastatyti paminklą prie jos kapo ir kad ant vietos butų įsteigtas **Marijos Jurgelionienės Paminklo Fondas.** Tokio fondo laikina valdyba susideda iš šių asmenų:

Nora Gugienė — pirmininkė
Adelė Nausėdienė—vice pir.
Julė Augustienė—iždininkė
Josephine Milleriutė — pirmoji sekretorė
Suzana Viliutė — antroji sekretorė.

Visi dalyvavusieji šiame susirinkime sudaro komiteto narių dalį, ir kai tik bus galutinai sutvarkytas visas komitetas, tuoj paskelbsime visą sąrašą.

Kaip jau nekartą buvo rašyta, Marija Jurgelionienė buvo viena iš pionierių moterų visuomenės veikėjų tarpe Amerikoje, ir josios atlikti darbai yra gausingi ir reikšmingi. Ji, rodos, yra ir pirmutinė iš tų moterų veikėjų, kurią mirtis išskyrė iš musų tarpo, ir kurios darbai užpelnė jai visuomenės atminimą ir paminklą.

Mes moterys girdėdamos tiek daug nuoširdaus sentimento per spaudą, laiškus ir asmeniškai, bei pasiulymus prisidėti prie fondo Marijos Jurgelionienės paminklui statyti, pasiryžome pradėti darbą. Kad atminimas paminklo pavidale galėtų nors dalinai vaizduoti Marijos Jurgelionienės nuopelnus ir visuomenei atliktus darbus, drystame tikėti, kad visuomenė noriai prisidės ir prie sukėlimo tam reikalingo fondo.

Kadangi yra pageidaujama, kad paminklas butų pastatytas sukakus vieniems metams nuo jos mirties, kovo 25 d. 1940 metais, tai nuoširdžiai prašome visus, kurie nori prisidėti prie pagerbimo atminimo šios pavyzdingos veikėjos, Marijos Jurgelionienės, tatai daryti kaip galima greičiau.

Marijos Jurgelionienės Paminklo Fondo Laikinas Komitetas,

Nora Gugienė, pirmininkė.

(Del kokių informacijų šiuo reikalu meldžiame kreiptis šiuo adresu: **Marijos Jurgelionienės Paminklo Fondas, 1739 South Halsted St., Chicago, Illinois).**

Cleveland, Ohio

"Kas tas per darželis?"

"Koks ten tas jusų kulturos darželis, kad jųs clevelandiečiai juo taip didžiuojatės?" Tokių ir panašių klausimų man teko girdėti nuo daugelio lietuvių, kuomet dalyvavau lietuvių dienoje New Yorko Pasaulinėje Parodoje. Mat, daugelis žmonių yra skaitę laikraščiuose apie musų tą branlabai gražiai atvaizduojam Geko savomis akimis jį matyti. Panašiai klausinėjo netik mane, bet ir daugelį kitų clevelandiečių. Aš bandžiau visiems nurodyti ir kiek galėdamas išaiškinti, kas tas musų darželis. Aiškinau kokio didumo ir kiek laiptų nuo žemutinio bulvaro iki aukštutinio. Koks gražus Birutės fontanas. Kaip labai gražiai atvaizduoja Gedimino stulpai ir kad Dr. Jono Basanavičiaus biustas priverčia žemutiniu bulvaru važiuojančius sustoti ir pažiurėti bei perskaityti visus parašus, kur yra ir SLA medis su bronziniu aprašymu. Aukštutinėje darželio daly yra Dr. Vinco Kudirkos biustas. Iš kur nevažiuos, bet pravažiuojančius vienu ar kitu bulvaru verčia sustoti ir apžiurėti lietuvių darželį. O kiek yra gėlių ir medelių, tai atsisakiau aiškinti, nes tai yra labai sunkus ir painus aiškinimas. Tiek tik turiu pasakyti, kad medžiai ir gėlės kainavo $2,400, tai galite patys atsivaizduoti, kad medžių ir gėlių yra pusėtinai ir visokios ryšies. Paskutinį medį pasodino Metropolitan operos artistė lietuvaitė Anna Kaskas (Katkauskaitė).

Darželio bankietas

Darželio Sąjunga savo susirinkimus laiko paskutinį pirmadienį kiekvieno mėnesio Lietuvių Svetainėje. Praeitas susirinkimas įvyko rugsėjo 25 dieną. Jau senai yra rengiamas bankietas paminėti darželio 10 metų sukaktuves. Bankietas įvyks lapkričio 5 d., Šv. Jurgio Svetainėje, E. 68-th St. ir Superior Ave., Cleveland, Ohio. Vietiniai privalo tikietus įsigyti išanksto, bet sve čiams, kuriems pasitaikytų tą dieną buti Clevelande — bilietai bus parduoti ant vietos tą patį vakarą.

Inž. P. J. Žiuris padarė įnešimą, kad minėtame vakare nebutų prakalbų. Mat, žmonės nemėgsta tų pačių kalbėtojų visuomet klausytis. Išanksto galima numatyti, kad bankietas bus tikrai smagus. Prie vakarienės bus ir šokiai. Visi galėsime pasišokti.

Lietuvių bankas

Clevelando lietuviai gali pasididžiuoti ir savo bizniška įstaiga. Tai lietuvių bankas. Per pastaruosius kelis metus, kai bankrutijimo epidemija ėdė amerikoniškus bankus, mes irgi buvome nusiminę. Daugybė panašių bankų užsidarė ir daug žmonių nukentėjo. Bet mes šiandien galime savo banku pasididžiuoti ir kiti gali iš to pavyzdį imti. Tiesa, tais laikais ir musų bankas neišdavinėjo pinigų, bet šiandien jis turi milioną dolerių apyvartos, depozitoriai gauna 3%, o šėrininkai gauna 4%. Paskolos yra duodama labai atsargiai. Biskutis paskolų yra ir blogesniu, bet tai iš senesniųjų laikų. Mat seniau viskas buvo iškilę, tai ir paskolos buvo duodamos pagal valiutą. Bet kai namai nupigo, tai bankui pasidarė truputis nuostolių. Bet tai buvo ne su blogu noru padaryta.

Musų bankas turi valdžios apdraudą — tai yra depozitorių apsaugą. Man bunant New Yorke laike Pildomosios Tarybos suvažiavimo, bandžiau tarybai priminti, ar nebutų galima ir Susivienijimo kelių tukstančių dolerių musų banke depozituoti? Gal ateity tai ir bus padaryta.

Jonas Brazauskas.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Likvidacijos Komisijos nario pareiškimas

Šių metų rugsėjo 1 dieną "Vienybės" editoriale Lietuvos Atstatymo Bendrovės reikalu tarp kitko parašyta: "Nejaugi skundėjai negalėjo palaukti iki likvidacijos komisija baigs savo darbą..."

Apart to, spaudos dalyje nesenai tilpo p. A. Mikalausko, B-vės pirmininko straipsnis, kuriame tarp kitko ir parašyta: (1936 m. seime) "...nutarė bendrovės turtą likviduoti ir gautą pinigų sumą išdalinti šėrininkams. Tas darbas buvo pavestas specialiai tam reikalui išrinktai komisijai, į kurią įėjo Dr. B. K. Vencius, J. Ambraziejus ir Lietuvos vice-konsulas P. Daužvardis, kurio vietą vėliau užėmė Jonas Budrys, Lietuvos generalis konsulas New Yorke".

Kaipo 1936 m. šėrininkų seimo išrinktas likvidacijos komisijos narys, turiu garbės pastebėti, kad nepaisant p. pirmininko pareiškimo, dėja, ši komisija negali savo darbo "baigti", kadangi ji dar negavo galimybės to darbo netgi pradėti, ir ligi šiol direktoriai tebeveda visus bendrovės reikalus.

Pati musų komisija turėjo, berods, porą posėdžių, ligi jos pirmininkas p. Daužvardis išvyko Chicagon ir savo vietą užleido p. Budriui. Šiais metais įvyko tik vienas komisijos posėdis. Pernai ir šiemet atskiri komisijos nariai buvo keliais atvėjais kviesti į direktorių posėdžius, kur paaiškėjo, kad bendrovės turtas yra likviduojamas. Likvidacijos komisijos nariai tokiuose posėdžiuose dalyvauja tik patariamuoju balsu, o nutarimus daro ir vykdo patys direktoriai. Komisija iš direktorių negavo jokio turto nei reikalų, ir direktoriai mus informavo, kad jie patys per tris metus turtą supinigins ir likusią sumą atiduos komisijai išdalinti tarp šėrininkų.

Dr. B. K. Vencius,
Likvidacijos Komisijos narys.

Mano pastaba apie girtuoklybę

Beskaitydamas Tėvynę, No. 37 perskaičiau Blaivininko straipsnį. Brolis Blaivininkas labai vykusiai aprašo apie girtuoklį vyrą. Bet man rodos, kad bendrai imant apie girtuoklybę vienpusiškai aprašyta: nupiešiama tik vyro girtuoklio žiaurumai, o apie moteris nieko nepasako. Todel išrodytų, kad visos moterys yra šventos. Tačiau, jei plaki girtuoklį, tai plak ta pačia rykšte lygiai vyrą, lygiai moterį, nes visi tą patį alkoholį maukia.

Aš nebandysiu moteris žeminti, o vyrus aukštinti, bet kalbėsiu iš patyrimo apie tai, ką brolis Blaivininkas praleido — butent apie moteris, kurios alkoholį "užživoja". Keletą metų aš gyvenu rytinėse valstijose ir priklausiau prie tulos pašalpinės draugijos, kuri susidėjo iš maž daug 300 narių. Keletą metų man teko buti ligonių lankymo komisijoje. Tokiu budu dažnai tekdavo lankytis lietuvių namuose, ligonius belankant. Tuo pačiu budu patyriau ir apie musų moterų "blaivumą". Nueini aplankyti ligonį ir randi namuose kokias šešias kumutes susirinkusias. Dažniausia jos svyruoja virtuvėje tiesiog apsvaigusios. Joms jau negalvoj ligonis. Jos tuojau tave apipuola ir nori ką tokio kalbėti. Bet ką kalba — jau sunku suprasti, o dažniausiai ir visai negali suprasti. Kitoje vietoje užtiksi kokias tris ir tos tokiame pat "blaivybės stovy". O jeik į kitą kambarį, tai rasi kaž kokius sutvėrimus, dažnai net į žmogų neįpanašius. Tai šeimynos vaikai, apdriskę, purvini ir sušalę. Tie kudikėliai taip bjauriai išrodo, kad sunku ir atsivaizduoti. O motiną girdi kur nors kampe ant kedės parsvirusią šnarpiant ir iš jos eina toks alkoholio kvapas, kad neduok Viešpatie!...

Panašiai yra netik rytinėse valstijose. Man teko gyventi Chicagoje. Ten ir tokių "blaivų" moterų netruksta. Čia vieną sykį teko man matyti girtą moterį gatvėje besivoliojančią. Iš sykio maniau, kad gal ji sužeista ir todel landžiau jai pagelbėti. Bet pasirodė kas kita: ji tiek to "gardaus skystimėlio" prisiurbusi, kad ją nė pavesti, nė panešti. Ir visa "kvepia" kaip degtinės bačka. Mano pagelbstima, ji kėlėsi ir griuvo, vėl griuvo ir vėl kėlėsi, kol ją privilkau prie šaligatvio.

Butų galima aprašyti ir daugiau atsitikimų apie moteris, kurios vartoja alkoholį. Bet aš manau, kad užteks šių kelių vaizdų ir todel galima pasakyti, kad moterys mažai nuo skiriasi nuo vyrų, kuomet prisieina kalbėti apie girtuoklavimą.

Aš nesu visiškas blaivininkas: kai kada su draugais "ant drąsos" paimu stikliukąkitą. Bet aš nepasigeriu, girtuoklių nemyliu ir mano mintis visuomet buvo ir bus prieš alkoholį — tą didžiausią žmogaus priešą. Dar kartą noriu pridėti, kad moterys alkoholio gėrime nėra šventos. Ir nors moteris ištiesų turėtų buti šeimynos tvarkytoja, bet daugely atsitikimų yra priešingai — yra šeimynos ardytoja. O tokia yra del to, kad myli alkoholį gerti.

P. P. S.

Wilkes Barre, Pa.

Svarbus pranešimas

Šiuo pranešime, kad Birutės Vaikų vakarinė mokyklėlė ir vėl duos lietuvių kalbos pamokas šį sezeną kiekvieno penktadienio vakare, nuo 7 iki 9 valandos. Draugijų komitetas duoda viską veltui, kaip tai: butą, pamokas ir vadovėlius. Todel tėvai ir motinos pasinaudokite šia proga ir atsiųskite savo vaikučius į pamokas. Gerbiamas V. Botyrius mokina skaityti ir rašyti, taipgi lošimo ir muzikos.

Mokinių registracija prasidėjo 6 dieną ir bus registruojami dar spalio 13 ir 20 dd. Spalio 22 dieną, 7 val. vakare bus iškilmingas mokyklos atidarymas. Bus dainos, kalbos ir šokiai. Taipjau turėsime užkandžių su gėrimais. Visa tai įvyks Lietuvių Progresyvio Kliubo svetainėje, 325 E. Market St., Wilkes Barre, Pa. Įžanga visiems veltui.

Wilkes Barre ir apielinkės komitetas kviečia visus skaitlingai atsilankyti į tą didelį pokilį, nes daug gero galėsite išgirsti ir pamatyti, nes tai bus labai įdomus vakaras.

Visus atsilankyti kviečia

Birutės Vaikų Mokyklėlės Komitetas,
Mikas Kupris, pirm.

Pittston, Pa.

Paskutinis pakvietimas į jaunuolių kuopos bankietą

Kurie norite išgirsti gražią muzikalę programą, išgirsti įdomių kalbų, pavalgyti skanią vakarienę, praleisti su kitų miestų svečiais smagiai vakarą — nepamirškit tuojau įsigyti tikietus į rengiamą SLA 346 jaunuolių kuopos bankietą, kuris įvyks trečiadienio vakare, spalių 18 d., Casino Svetainėj, 91 N. Main St., Pittston, Pa.

Jaunuoliai deda visas pastangas, kad šis bankietas butų sekmingas, kad patenkinti svečius ir kitų SLA kuopų narius.

Visų SLA 7 apskričio kuopų narių pareiga yra dalyvauti šiame bankiete ir paremti šį pirmutinį jaunuolių darbą. Jie rengiasi priimti visus nuoširdžiai, duodami gerą vakarienę, kurią skaniai prišuos pačios jaunuolių kuopos narės.

Vakaro programa maždaug bus tokia.

Programą pradės jaunuolių kuopos pirmininkas Bernadas Kuprisiavičius.

Kalbės specialiai tą vakarą iš New Yorko atvykęs svečias, Pažangos Vajaus Vedėjas, Tėvynės redaktorius **Kleofas Jurgelionis.**

Dainuos p-lė Pranė Šeporaitytė, akompanuos p-lė Eleonora Kižiutė.

Kalbės jaunuolis SLA 115 kuopos narys dr. C. J. Ratkevičius.

Olga Mačiutaitė jaunuolių kuopos narė —armonikystė.

"Toots" Latonick — toe dance.

Kalbės buvęs SLRKA sekretorius J. B. Šaliunas.

P-lė Grablikaitė smuika solo.

Stasys Aimutis — juokdarys.

Taipgi yra pakviestas dainuoti svečias Stasys Kuzmickas iš Shenandoah, Pa.

Po programai prie gero orkestro šokiai ir šaltas alus iki vėlam vakarui.

Nelaukite iki paskutinei dienai su bankieto tikietais. Įsigykit tuojau, tuomi pagelbėsit rengėjams. Jie turį iškalno žinoti kiek vakarienių prirengti.

Tikietus galima gauti pas wilkesbariečius J. Kygolį, J. Andriušį J. Kužanausko užeigoj, pas V. Botyrių kepykloj. Pas seserį Banelienę, 135 Lambert St., Pittstone ir jaunuolių kuopos narius.

Tikietas bankietui ir šokiams $1.00, vien šokiams 25c.

Nuoširdžiai kviečiame visus.

Bankieto rengimo komisija:
Mrs. Marė Saitis — pirm.
Ona Gribauskaitė pagelb..
Julė Šatkiutė — sekretorė,
Nelė Tankevičiutė — iždin.

Rockford, Ill.

Hallowe'en Party

SLA 348 kuopa rengia Hallowe'en Party **spalio 15 d.,** 1939 m., sekmadieny po piet, prasidės 4 val. ir tęsis iki vėlumai nakties.

Kuopos nariai tikisi daug jaunimo sutraukti, nes įžanga tik 25c., o svetainė bus labai gražiai išrėdyta ir orkestras bus geras.

Veikiančioji komisija parupins užkandžius ir gėrimus, tat užprašom senus ir jaunus į mųs "Kaukių Balių". Bus duodamos dovanos už įdomiausį apsitaisymą.

Ta pati komisija jau pradėjo rengti kitą didelį parengimą, kuriame bus lošiama teatras "Moderniška Kaimo Moteris".

Rep.

PAŽYMĖJIMAI IŠ REDAKCIJOS KREPŠIO

LAPKRIČIO 1 dieną prasidės SLA Pildomosios Tarybos nominacijos. Išrodo, kad šios nominacijos bus "tykios". Pirmiau mat pašalinė spauda ir "politiškos partijos" mums savo visokius "šleitus" siulydavo, ir del to budavo triukšmo. Dabar gal apsieisime ir be tų siulymų ir be "šleitų". Laike šių nominacijų Pennsylvania valstijos nariai savo balsais pasisakys, kuriame mieste musų Centras turėtų buti.

✤

ANTROJO Pažangos Vajaus pirmoji kregždė jau atskrido. Tai aplikacija brolio Jono Navicko, kuris nori prisirašyti prie SLA 198 kuopos, Akron, Ohio. Tą aplikaciją išpildė brolis V. T. Neverauskas.

✤

NUO spalio pirmos dienos prasidėjo SLA Antrasis Pažangos Vajus, ir nuo tos dienos prisirašanti nariai jau neturi mokėti įstojimo ir daktarui už sveikatos išegzamanivimą. Šios naujanybės jau senai laukė didelis musų organizatorių skaičius ir daugelis brolių lietuvių ir seserų.

✤

ANTROJO Pažangos Vajaus vedėjas kasdien mielai priima po kelias dešimtis organizatorių užsiregistravimų. Visi tie organizatoriai gauna iš vedėjo po laiškelį su dideliu ačiu už pasižadėjimą dirbti. Netrukus jiems bus pasiųsta ir amunicijos naujiems nariams prirašinėti.

✤

SLA Centro spaustuvė dabar tik švilpia, tik užia. Mat pirmiausia skubina spausdinti Pažangos Vajaus vedėjo K. Jurgelionio pagamintą amuniciją organizatoriams, o nuo spalio 15 dienos pradės spausdinti musų organą Tėvynę. O Centro namo vidurio dabar jau nebepažinti. Vietoje buvusių aprukusių ir sudulkėjusių sienų — gražiai-naujai išmaliavotos sienos. Vietoje girgždėjusių grindų — klijonke ir karpetomis išklotos grindys. Dabar kai eini, tai jau nebraška, o po kojomis tik čiuža, šniokščia. Kur ranką dedi — išrodo jauku. Išmetus dar keletą pasenusių daiktų— musų flapauzė jau nebebus flapauzė, o bus pusiau "poniška", pusiau moderniška įstaiga. Išrodo, kadir žiurkės jau nustojo senus narių dokumentus sklepe "egzaminuoti". O visa tai tik už apie 7 tukstančius dolerių!

✤

ŠĮ mėnesį daugelis musų kuopų turės smagius pasižmonėjimus. Tai baliai, kuriuose bus įvezdinti laike Pirmojo Pažangos Vajaus prisirašę nariai. Tiems nariams bus įteikta SLA ženkleliai ir iškelti geri pietųs.

✤

MUSŲ No. 13 tai brolis Dr. A. L. Graičunas, kuris prie SLA priklauso jau 42 metai. Tai bene seniausiai prie SLA priklausąs narys-profesionalas. Jis pats sakosi jau esąs 70 metų "jaunuolis". Bet kada paskelbėme Antrąjį Pažangos Vajų, tai šis musų "jaunuolis" pasiraitojo rankoves ir žada Chicagoje SLA narių skaičių padvigubinti. Išrodo, kad brolis Graičunas gailisi už savo "griekus" laike Pirmojo Pažangos Vajaus papildytus. Dabar jis žada "pakutą" atpakutavoti lengva širdimi, nes pilnai pasitiki Pažangos Vajaus vedėjui, kuriam kasdien po laiškelį parašo ir broliu Kleofu pavadina. But gerai, kad ir kiti "griešninkai" savo "sumlenę suvestų".

"CLEVELANDAS nedasiekė Detroit'o ir Brooklyn'o, bet kitas kolonijas pralenkė Pirmame Pažangos Vajuje" — sako brolis J. BRAZAUSKAS. Bet jis tvirtai yra įsitikinęs, kad laike šio vajaus Clevelandas paims pirmenybę. Puiku! Tik mes prisibijome, kad prieš tai neužprotestuotų darbščioji sesuo MARIJA KEMEŠIENĖ iš Detroit'o ir darbštusis brolis JONAS AYMANAS iš Brooklyn'o.

✤

SLA 77 kp. iš Rockford, Ill., vienbalsiai nutarė dalyvauti Antrame Pažangos Vajuje. Ta kuopa mano, kad šis vajus bus pasekmingesnis už pirmąjį, nes dabar nereikia mokėti įstojimo ir daktarui už sveikatos išegzaminavimą.

✤

PIRMĄ vietą laimėjęs Pirmame Pažangos Vajuje, SLA 38 kp. organizatorius brolis JONAS AYMANAS ir vėl stoja į darbą. Jis vedėjo pagelbininkui anądien pasakė: "Įrašykite ir mane į kontestantų eiles. Jau turiu šešis prospektus. O kaslink daugiau, tai pamatysime kai prisiųsite visą amuniciją".

✤

SLA 6 apskričio praeitas suvažiavimas išrodė kaipir seimelis, nes jame dalyvavo 70 delegatų, kurie atstovavo 18 kuopų. Laike Pirmojo Pažangos Vajaus to apskričio kuopos prirašė apie 200 narių. Šio suvažiavimo dalyviai pareiškė, kad dabar prirašys kur kas daugiau.

✤

PO kelių dienų atvėsimo ir vėl saulutė savo ragus iškišo. Tai bobų vasara prasidėjo. **Dr. S. Slakis** daugiausia tiki į saulės spindulius, kurie esą geriausias vaistas musų kunui. Daktarė pataria tų spindulių kodaugiausia per vasarą prisisemti, kad žiemą turėtume kuo šalčius kovoti. Jei kas tų spindulių ganėtinai neprisisėmė per tikrąją vasarą — išeikite prieš saulutę per bobų vasarą.

✤

"PANELĖ" Ilaja Dungaitė krepšiui padainavo sekamą dainelę:

Ach, mielas daktare kvotėjau!
Prisirašyti aš norėjau, —
Pas jus ateiti nedrysau...
Priimti "nuo akies" prašau!...

Esu jauna, grakšti blondinė,
Senai skaitau Tėvynę,
(Ją gauna į namus teta),
Aš Tamstą pamilau staiga...

Tėvynėje pamačius foto,
Kasdieniniu man virto moto
Su Tamsta pagyvent dvasia...
Todel laiške esu drąsia!...

Tatjana Puškino poemos
Taip pat drąsos tokios paėmus,
Eugenijui pasakė. "Ei
Štai meilė tau—**zovy svojei!***)

Esu sveika ir šeimai tinku,
Nes moku kepti iš razinkų
Stebėtinai skanius "pajus", —
Na, Daktare, tikrai kaip bus?!

Prašau priimti, aš patiksiu"...
Ar priėmė ją kas — paliksiu
Nebaigus... šitą pasakaitę
Eiliavo **Ilaja Dungaitė.**

*) Vadink savąja.

✤

DABAR mes vėl dažnai pakartosime SLA prezidento brolio **F. J. Bagočiaus** sugalvotą šukį: "ATLIKITE SAVO SLA PAREIGĄ — PRIRAŠYKITE NORS PO VIENĄ NARĮ!" Tegul šis šukis skamba visų narių lupose ir tegul jis stojasi kunu. O kai pasibaigs Antrasis Pažangos Vajus musų organizacijos kunas bus du sykius didesnis.

Žinios iš Lietuvos

Karo atbalsiai musų Lietuvoje

Didžiosios Britanijos ir Francijos karo paskelbimas Vokietijai gal daugiau sujaudino Kauno gyventojus, kaip Vokietijos karinis žygis prieš Lenkiją, nors kaip pirmuoju, taip antruoju atvėju visiška rimtis buvo išlaikyta. Tik laikraščiai neapsakomai pakėlė savo tiražus ir tą dieną kiekvienas išleido po keletą laidų. Kadangi šiuo metu joks laikraštis savo spec. korespondentų telefoninių pranešimų iš užsienių nebegauna, tai vienintėliu žinių informacijos šaltiniu liko Elta, kuri dabar teikia spaudai visų kraštų radio informacijas per kiaurą parą.

Nežiurint pačioje Lietuvos pašonėje siaučiančio žiauraus karo, mažajame pasienio susisiekime su kaimynais permainų kaip nepastebėti. Su Vokietija vyksta visiškai normaliai, tik tiek, kad iš Vokietijos į Lietuvos pusę ateina žymiai mažiau suaugusių vyrų ir šiaip susisiekimas sumažėjęs. Panašiai su Lenkija, iš kur į musų pusę veik niekas nebeateina, nes visi vyrai mobilizuoti. Musiškiai ukininkai skubina anoj pusėj suimti savo pasėlių derlių ir išsigabenti į savo pusę.

Lietuvos, Vokietijos ir Lenkijos sienų susidurime palei Vištytį musų pusės gyventojai gavo buti tikrojo karo liudininkais, nes iš Lietuvos pusės matė žygiuojančias kariuomenes, lėktuvų kautynes ore ir girdėjo sviedinių sproginėjimus. Ypatingai iš Lietuvos pusės buvo jaučiamas karas Augustavo, Suvalkų ir Seinų fronte. Del karo priežasčių neįvyko ir Dzukų dainų šventė, kuri turėjo įvykti Alytuje rugsėjo 3 d.

Paskutinėmis dienomis atbėga iš Klaipėdos krašto vis daugiau lietuvių iš tų, kurie gimę D. Lietuvoje, buvo pasilikę Klaipėdos krašte, kaip tai darbininkai, įsigijusieji Klaipėdos krašte ukius ir kt.

Nežiurint tarptautinių įvykių įsitempimo, į Kauną tarptautiniai traukiniai ateina visi, kurie anksčiau ateidavo, tik tiek, kad daugelis jų vėlinasi ir keleivių skaičius žymiai sumažėjęs. Pašto susisiekimas laikinai sustojęs su Anglija ir Francija, taip pat nutrukęs oro pašto susisiekimas su užsieniais. Taip pat yra nutrukęs susisiekimas telefonu ir telegrafu su visomis kariaujančiomis valstybėmis ir tomis šalimis, kurios iš Lietuvos buvo tranzitu pasiekiamos per Vokietiją ir Lenkiją.

Prasidėjus Europos karui, kai kurie Lietuvoje užsilikę amerikiečiai išsiskubino išvažiuoti įvairių neutralių valstybių laivais. Anglų sulaikytasis vokiečių laivas "Bremen" rugsėjo pirmomis dienomis turėjo, be kitų keleivių, nuvežti į Ameriką ir keletą lietuvių, jų tarpe porą kauniečių.

Ryšium su kariniais įvykiais pasauly, tiriami Lietuvos užsieninės prekybos — eksporto ir importo — reikalai. Tuo tarpu žymiai suvaržytas benzino ir kitokio skystojo kuro vartojimas ir tuo tikslu sumažinamas automatrisų ir keleivinių autobusų judėjimas, o taip pat apribotas benzino pardavimas privatiems automobiliams. Kaune ir provincijoj nubausta eilė asmenų prekybininkų ir vartotojų, kurie kėlė produktams kainas, arba slėpė spekuliacijos tikslais reikalingiausias vartojimo prekes ir tokių, kurie pirkosi dideles atsargas produktų be jokio reikalo.

Sekant kitų neutralių kraštų pavyzdžiu, ir Lietuvoje imtasi visų atsargos priemonių, duoti savivaldybėms parėdymai, kaip tvarkyti civilinių gyventojų priešlėktuvinės apsaugos reikalus, statomos slėptuvės, platinamos pamokos brošiuromis ir žodžiu, kaip apsisaugoti orinio puolimo metu, nuodingų dujų ir kt. atvėjais. Daug kas paskutiniuoju laiku pradeda ir dujokaukes pirktis, kurių apsčiai yra parupinusi didžioji Kaune karių krautuvė. Radio aparatai paskutiniu laiku pasidarė nebeatskiriama gyvenimo reikmena, prie kurios kai kurie ištisas valandas prasėdi. Tokiu budu gyventojai nėra kruvinųjų Europos įvykių užkliupti iš netyčių ir kiekvienas yra įsisąmoninęs savo pareigą — laikytis rimtai, vieningai ir budėti Lietuvos nepriklausomybės sargyboje. (E.)

Kalėjimas sename Kauno forte

Kalėjimų dir. Diržys ir virš. Šalkauskas laikraštininkams mielai parodė ir Kauno kalėjimo skyrių IX-tame forte, kuriame nesenai įvyko žiauri žmogžudystė — du kaliniai nužudė prižiurėtoją, apiplėšė jį ir pabėgo.

IX-tas fortas yra apie 10 km. nuo miesto centro, prie Žemaičių plento, važiuojant nuo Kauno iš kairės pusės. Ta proga primintina, kad IX fortas yra rusų užbaigtas statyti 1912 m. ir sudarė vieną žymiausių Kauno tvirtovės atsparos punktų. To forto statyba rusų valdžiai atsiėjus apie 3 mil. aukso rublių. Fortifikacijų specialistai galėtų pasakyti to forto vertę ir reikšmę tuometinei pirmos eilės Kauno tvirtovei, o paprastam piliečiui, ir dar pirmą syk į jį patekusiam, daro didelį įspudį, ir apima siaubas ilgais forto tuneliais bevaikščiojant.

Iš lauko pusės sukasti ir supilti nuolaidųs žemės kalneliai, nuo jų viršunės kokių penkių metrų aukščio murinė siena leidžiasi žemyn, o iš tos gilios vagos vėl pylimas, o jo viduje tuneliai ir kazematai. Taigi, tame požeminiame miesteliyje ir yra įrengtas Kauno kalėjimo skyrius. Žemėje šalia ilgų tunelių yra įtaisyti dideli kambariai be sienos į tunelių pusę; tie dideli kambariai vienu galu atsiremia į kiemo pusę ir toje sienoje yra langai.

Įrengiant kalėjimą, kambarių ketvirtoji siena, nuo tunelio — koridoriaus pusės užtverta geležine tvora; tvoroje įtaisytos geležinės durys. Matyt, tie kambariai tvirtovės veikimo metu buvo paversti kareivinėmis.

IX-to forto kazematuose įrengta vietos 240 kalinių, bet dabar ten laikoma apie 40 kalinių. Tuneliais galima apeiti visą fortą ir, apėjus, sugryžti į tą vietą iš kurios įeita. Tuneliai vingiuoti, skardžiai nusileidžia žemyn, kitoje vietoje kyla aukštyn ir tt. Kai kuriuose forto kambariuose įtaisyti blindažai patrankoms, kitur kulkosvaidžių lizdai, langeliai šautuvų vamzdžiams iškišti ir kt. Žiuri į tą buvusį galiuną ir negali įsivaizduoti, kad visa jo galybė nuėjo niekais, kad tas galiunas veik nepajudėjo...

Prie IX-to forto yra apie per 70 ha žemės, kurį Kauno kalėjimas ir valdo. IX-to forto žemėje k-mas sėja javus, augina daržoves, laiko gyvulių. Forto laukus, žinoma, nudirba kaliniai. Į IX-tą fortą gabenami kaliniai, nubausti areštu ir kalėjimu ne daugiau kaip penkerius metus. Čia keliose kamerose besą moterų. Paklaustos už ką jos pakliuvo, choru atsako, kad "už degtindarystę". Degtindarių vyrų, IX-tam forte atliekančių bausmę, yra taip pat nemaža.

Prie forto ukio yra 4 ha sodnas, bet koks jis keistas, kad nė vieno obuolio jame nematyt. IX-tas fortas ukiškai tampriai bendradarbiauja su Kauno kalėjimu: iš forto pienas vežamas į Kauno kalėjimą, iš Kauno duona atvežama į fortą ir tt. Bet šiaip jau valgiai gaminami forte, čia yra didelė virtuvė.

Prie forto yra ir kalėjimo administracijos tarnautojų namai, čia gyvena prižiurėtojai, einą tarnybą ir rezervas. Kal. viršininkas parodė laikraštininkams ir tą vietą, kurioj liepos mėn. buvo nužudytas prižiurėtojas. Einant tuneliu į skaudaus įvykio vietą, kalėjimo viršininkas buvo paklaustas, ar į fortą atgabenami geresnio elgėsio kaliniai, patikimesnieji, ar kokie nenuoramos. Viršininkas atsakė, kad negalima pasakyti, kuris geras, kuris blogas ar nepatikimas kalinys. Štai, Šablevičius, kuris dalyvavo prižiurėtojo nužudyme, baustas už smulkias vagystes, turėjo kalėti vos keletą mėnesių, vaikščiojo laisvas be sargybos, ganydavo karves, o vis delto jis susigundė padaryti žmogžudystę, sveikai galvojant nesuprantamais sumetimais. Kalėjimo viršininkas parodė ir kitą kalinį, vagį — recidivistą, o tas kalinys ištikimiausias forto kalėjimo sargas — panaktinis: visi miega, o jis kuo sąžiningiausiai kalėjimo turtą saugoja nuo vagių...

Ilgas su posukiais tunelis nusileidžia į žemę, juo einant galima pasiekti antrąją forto pusę. Į tą tunelį buvo įviliotas prižiurėtojas ir nužudytas. O įvilioti buvo nesunku, nes tame tunelyje yra elektros laidai, o kalinys Baranauskas taisė elektros laidus.

Nors IX-tam forte erdviau ir vasaros metu yra pakandamai oro, bet kaliniai labai nemėgsta forto. Jeigu kalinys iš Kauno k-mo gabenamas į fortą, tai fortas laikomas kone bausme. Forte kalinys jaučiasi labiau atskirtas nuo pasaulio. (L. Ž.)

Pražydo vyšnios, išdžiuvo upeliai

Besitęsiant nepaprastai šiltam orui, Mariampolėje pradėjo žydėti vyšnios. Žmonės spėja, kad bus ilgas šiltas ruduo ir šalta žiema. Vyšnių sodai pasipuošė baltomis medelių kepurėmis. (E.)

Truksta dantistų

Provincijoj truksta dantų gydytojų, Sveikatos Departamentas svarsto sumanymą išsiųsti iš Kauno į įvairius miestelius apie 30 dantistų ir juos ten apgyvendinti, duodant jiems mėnesinės pašalpos po 200 litų. (E.)

Šaulių Sąjungos kulturiniai programai

Lietuvos Šaulių Sąjunga intensiviai vykdo plačią kulturos darbų programą. Sutvarkytos šaulių rengiamos geguzinės ta prasme, kad jos baigiamos lygiai 11 val. vakaro, ne vėliau; jose vykdoma įvairi meninė ir sportinė programos, bufetai be svaiginamų gėrimų. Sparčiai varomas pirmyn nepriklausomybės kovų vietų paženklinimas. Žiemos metui ruošiami visoj Lietuvoj lietuvių istorijos ir kalbos kursai. Pastatyti dar keli nauji šaulių namai ir rupinamasi naujų statyba. Šaulių chorai ligi rugsėjo 8 d. tautos šventės užimti dainų šventės repertuaro ruošimu ir ruošiasi veikliai dalyvauti šventės iškilmėse. Steigiamos rinktinės ir buriuose šaulių bibliotekos ir renkamos joms naujos knygos. Šauliai rikiai sustiprintai vykdo karinio pasiruošimo darbus. Visuomenė ir toliau remia šaulius aukomis. (E.)

Nauji radio stoties rumai

Už mėnesio bus baigti naujieji radio stoties rumai prie Žemaičių plento 18,5 klm. už Kauno ir bus pradėtas statyti 240 metrų aukštas bokštas-antena. Naujoji stotis bus 120 kilovatų galingumo ir prilygs gerąsias Europos radio stotis. Naujoji stotis turės 2 vidutinių bangų (480) ir 2 trumpų bangų (16, 19, 25, 31, 50 metrų) siųstuvus. Radio rumai kaštuos 510,000 lt. Nauja stotis pradės veikti kovo mėnesį. (E.)

Vyšnių eksportas

Šiemet iš Lietuvos išvežta į užsienius 503,410 kilogramai vyšnių už 329,820 litų. Čia neįskaitomos vyšnios, išgabenamos į užsienį naudojantis mažojo pasienio susisiekimo lengvatomis. Šiemet 94 nuoš. vyšnių eksporto ėjo jau per kooperatyvus. (E.)

Medvilnės fabrikas

Nesenai įsteigtoji Lietuvos "Medvilnės akcinė bendrovė" gavo leidimą steigti 75 staklių medvilnės fabriką, kurį buvo manoma steigti Mariampolėje, bet dabar žymi akcininkų dalis nori fabriką statyti Šventojoje. (E.)

Gaisrų nuostoliai

Centralinio Statistikos biuro žiniomis, per paskutinius 18 metų Lietuvoje buta 24,515 gaisrai, kuriuose sunaikinta turto už 185 milionus litų. Nuo 1918 iki 1938 m. gaisruose žuvę apie 400 ir sužeista 1,800 žmonių. Pernai Lietuvoje buta 1,496 gaisrų, iš kurių 202 miestuose, 1,294 kaimuose. Pernai gaisrai padarę 8,896,400 litų nuostolių. (E.)

Pramonės rajonas

Tautos Ukio Taryba svarsto, kokioj vietoj Lietuvoje kokie fabrikai bei įmonės tiktų statyti. Pirmoj eilėj į planą įtraukiama Šventoji, kuri yra butinai reikalinga žuvų apdirbimo fabriko, geros plytinės, baldų dirbtuvės ir tt. Šventosios pramonės rajonas numatomas toliau į šiaurę nuo uosto. (E.)

Projektas gausioms šeimynoms šelpti

Tiriama, kad yra rengiamas gausioms šeimoms šelpti įstatymo projektas ir fondo statutas. Gausingoms šeimoms šelpti fondo lėšos susidės iš mokesčių, kurie bus uždedami nevedusiems, bevaikėms šeimoms ir pirmaeilių restoranų sąskaitoms. (E.)

Klaipėdiečiai perka maistą Lietuvoje

Klaipėdos krašto gyventojai, turintieji sienai pereiti korteles, pradeda vis dažniau ateiti į Lietuvos pusę pavalgyti ir maisto produktų nusipirkti. Daug kur pasienio su Klaipėdos kraštu miesteliuose vyksta net specialųs turgai, kuriuose klaipėdiškiai perkasi maisto produktų. (E.)

Nusišovė stambus Klaipėdos dvarininkas

Naktį į rugp. 27 d. Klaipėdoje nusišovė stambiausias vokietis dvarininkas Klaipėdos krašte, turėjęs 3,000 ha šereitlaukių dvarą, tai buvo žymus vokiečių veikėjas ir seimelio pirmininkas, buvęs baustas neumanininkų byloje. Jo dvarui nesenai buvo paskirtas komisaras, dabar dvare busią kolonizuojami atgabenti iš reicho kolonistai. (E.)

Lietuvos neutralumo paskelbimas

Rugsėjo 1 d. atvykus į Kauną Respublikos prezidentui ir įvykus bendram, Resp. prezidentui pirmininkaujant, vyriausybės ir kariuomenės vadovybės posėdžiui, kuriame aptarta dabartinė Lietuvos ir tarptautinė padėtis, vėliau buvo paskelbtas toks Respublikos prezidento aktas:

Pasirėmęs 1939 m. sausio 25 d. neutralumo įstatymo III straipsniu, skelbiu: 1) prasidėjus tarp svetimų valstybių karo veiksmams, Lietuvos Respublika pasilieka neutrali; 2) Lietuvos Respublikos teritorijoje draudžiami visokie veiksmai, kurie, pagal bendrai pripažintas tarptautinės teisės taisykles, pažeidžia neutralumą; 3) Lietuvos Respublikos neutralumui išlaikyti nuo 1939 m. rugsėjo 1 d. visoms kariaujančioms valstybėms taikomi neutralumo įstatymo nuostatai. (E.)

Dar vienas cemento fabrikas

Trys inžinieriai susitarė steigti antrą cemento fabriką Lietuvoje. Fabrikui vieta parinkta prie Akmenės. Pirmasis fabrikas steigiamas Skirsnemunėje, netoli Jurbarko. (E.)

Uždėrėjo pietiniai augalai

Esant sausai karštai vasarai Lietuvoje šiemet gerai užaugo visokie pietiniai augalai, vynuogės, melonai, ryzinkos ir tt. Taip pat puikiai uždėrėjo pradedama Lietuvoje plačiau sėti kiniškoji soja. (E.)

Dauginasi briedžiai

Lietuvoje pradėjo gausėti briedžių. Dar 1935 m. Purvių girininkijoje apsigyveno viena briedžių pora, kuri jau turi 4 vaikus ir sudaro 6 briedžių šeimą. (E.)

Mažėja svetimtaučiai Kaune

Be jau esamų suvaržymų išvykti į užsienius, dabar karui kilus, ir daugelis kitų valstybių apsunkino pravažiavimą ir įvažiavimą svetimšaliams. Valstybėms paskelbus mobilizacijas, Kaune labai mažai beliko svetimšalių. Visa eilė Lietuvos piliečių ruošėsi išvažiuoti į Pietų Ameriką ir kt., bet susisiekimui pasunkėjus, visi likosi namie. (E.)

Kuopų Susirinkimai

PROVIDENCE, R. I. — SLA 347 kuopos susirinkimas įvyks sekmadieny, spalio 15 d., 2 val. po pietų. L. P. P. Kliubo name, 475 Smith St. Visi nariai prašomi skaitlingai susirinkti ir užsimokėti savo mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti.

V. J. Bankauskas, sekr.

NEW BRITAIN, CONN. — SLA 34 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 12 d., 8 valandą vakare, Lietuvių Svetainėje, 354 Park St. Visi kuopos nariai ir narės malonėkite atsilankyti skaitlingai, nes bus išduota delegatų raportas iš SLA 4 apskričio suvažiavimo. Taipgi bus apkalbėti ir kuopos bėganti reikalai. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA 34 kuopos.

Petras P. Pilipauskas, sekr.

Į LIETUVĄ

Keliaukite Vikingų Laivais

Per Gothenburgą, Švediją

Laivų išplaukimai

Iš New York Iš Gothenburg
Sp. 26 DROTTNINGHOLM Lap. 14
Spalio 31 KUNGSHOLM ----------
Lapkr. 4 GRIPSHOLM Lapkr. 23
Lap. 30 DROTTNINGHOLM ------
Gruod. 7 GRIPSHOLM ----------
------ KUNGSHOLM Gruodžio 9

Tamstos kelionei niekas nepatarnaus geriau prisirengti, kaip Tamstos vietinis laivokorčių agentas, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Pyktis, pavydas, neapykanta ir tinginys negali turėti vietos Susivienijimo brolių ir seserų širdyse.

Pajieškojimas

Pajieškau Jono Gineikio, kuris pirmiau gyveno Chicago, Ill. Meldžiu atsiliepti šiuo adresu,

SIMON STONIS,
1218 Pine St., Easton, Pa.

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PARENGIMAI

MAHANOY CITY, PA. — SLA 211 kuopa rengia koncertą ir šokius. Įvyks sekmadieny, spalio 15 dieną, p. Norkevičienės svetainėje, Mahanoy City, Pa. Koncertinė programo dalis prasidės 7 valandą, o vėliaus bus šokiai. Taipgi bus gėrimų ir užkandžių. Įžanga tiktai 50 centų. SLA 211 kuopa kviečia visus dalyvauti.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakarais 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.,
Vakarais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. NARYS
Tel. So. Boston 9423
Real Estate & Insurance
Specializuojam: Biznials, Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Patarnavimas
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
A. S. TREČIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: MArket 2-4867
arba BIgelow 2-1093
Laivakortės Lietuvon ir Lenkijon ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybių pardavojimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas."

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicagą), $5.00. Chicagoje ir Europoje — $8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Susipažinimui kopiją pasiųsime veltui.

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VIENYBĖ

SVARBŲS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN IŠTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sužinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kulturą, kovoja su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už $5.00. Metinę prenumeratą išsyk sumokėję dienraščio ėmėjai gauna dovaną — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas konterams knygas ir blankas, tikietus, skelbimus, orderių knygutes ir atsakomingai atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parčiuoda laivakortes visų kelialvimo linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Surašo įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigus ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.